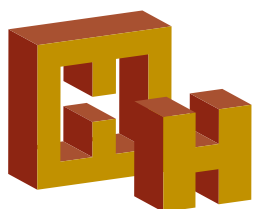

Jaarverslag 2011

Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Houthandel

Inhoud

1	Voorwoord	4
2	Karakteristieken van het pensioenfonds	6
2.1	Profiel	6
2.2	Organisatie	7
3	Kerncijfers	12
4	Verslag van het bestuur	13
4.1	Algemeen	13
4.2	Overige ontwikkelingen	16
4.3	Pensioenparagraaf	18
4.4	CAO overgangsregeling	21
4.5	Communicatieparagraaf	21
4.6	Uitvoeringskosten	23
4.7	Beleggingsparagraaf	26
4.8	Risicoparagraaf	32
4.9	Actuariële paragraaf	35
4.10	Toekomstparagraaf	37
5	Verslag van de deelnemersraad	39
6	Verslag van het Verantwoordingsorgaan	40
7	Jaarrekening 2011	44
7.1	Balans per 31 december 2011	44
7.2	Staat van baten en lasten over 2011	45
7.3	Kasstroomoverzicht	46
7.4	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2011	47
7.5	Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling	47
7.6	Risicobeheer en derivaten	55
7.7	Toelichting op de balans per 31 december 2011	63
7.8	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	70
7.9	Toelichting op de staat van baten en lasten	71
7.10	Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur	76
8	Overige gegevens	76
8.1	Gebeurtenissen na balansdatum	76
8.2	Resultaatbestemming	76
8.3	Actuariële verklaring	77
8.4	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78
8.5	Nevenfuncties bestuur	79
9	Verklarende woordenlijst	81

1 Voorwoord

2011 was wederom een turbulent en bijzonder jaar waarin het monitoren van de financiële positie en de risico's, als gevolg van de ontwikkelingen op de financiële markten inclusief de landencrisis, veel aandacht van het bestuur heeft gevraagd. Ook het opstellen van een crisisplan voor het fonds was een belangrijk onderwerp. Daarnaast was 2011 een jaar waarin de contouren voor het pensioenakkoord en de wet versterking bestuur pensioenfondsen zijn besproken. De uitwerking voor het fonds zal echter pas na definitieve vaststelling en duidelijkheid over de wet- en regelgeving de komende jaren kunnen worden ingevuld.

Financiële situatie

Was er in eerste instantie in de eerste helft van het jaar sprake van een opleving en herstel van de financiële markten, de tweede helft van het jaar liet wederom een verslechtering zien wat zich ook uitte in een daling van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad, primo 2011 nog 103,3%, bedroeg ultimo 2011 98,7% en liep daarmee achter op het herstelplan. Op basis van de dekkingsgraad ultimo 2011 kon BPF Houthandel per 1 januari 2012 geen toeslag verlenen. Het pensioenfonds behaalde in 2011 op de portefeuille een overall rendement van 11,42%. Het benchmarkrendement op de portefeuille bedroeg 12,78%. Wanneer het rendement als gevolg van het gebruik van renteafdekkingsinstrumenten buitenbeschouwing wordt gelaten bedroeg het rendement -1,03%. Op basis van de evaluatie herstelplan 2011 kon worden vastgesteld dat het fonds ultimo 2011 achter liep op het herstelplan maar er nog voldoende herstelcapaciteit was waardoor aanvullende maatregelen op basis van de situatie ultimo 2011 vooralsnog niet nodig waren.

Premiebeleid 2012

Door de daling bleek van de rente de maximale premie, zoals ook geheven in 2011, niet meer kostendekkend voor 2012. Partijen betrokken bij de CAO Houthandel besloten de regeling te versoberen door met ingang van 1 januari 2012:

- ▶ Het opbouwpercentage te verlagen van 2,05% naar 1,9%;
- ▶ Het partnerpensioen om te zetten van opbouwbasis naar risicobasis.

Crisisplan

Begin 2011 heeft het bestuur een crisisplan opgestuurd naar DNB. DNB vindt het belangrijk dat alle pensioenfondsen een crisisplan hebben dat gebruikt kan worden voor het geval een crisis in korte tijd hevig toeslaat. Het bestuur onderschrijft dit en heeft in het crisisplan van het fonds vastgelegd in welke omgeving of situatie het bestuur absoluut niet terecht wil komen en dus sprake is van een crisis. Vervolgens is aangegeven wat dit betekent voor het beleid voor het fonds en wat het bestuur doet als deze situatie zich onverhoopt toch dreigt voor te doen.

Fusiebesprekingen

In 2011 heeft het fonds wederom gesprekken gevoerd met andere pensioenfondsen naar aanleiding van de wens van het bestuur om door middel van een fusie schaalvergroting te creëren. Ondanks de nadrukkelijke wil van BPF Houthandel heeft dit in 2011 nog niet geleid tot concrete stappen.

Inzet op versterking van het integraal risicomanagement

Naast de financiële positie stond het jaar 2011 voor het bestuur in het teken van risicomanagement. In 2011 heeft het bestuur in vervolg op de in 2010 uitgevoerde analyse het rente- en marktrisico in overleg met de vermogensbeheerder verder vormgegeven in een risicorapportage. Ook is het uitbestedingsrisico uitgewerkt.

Inzet op begrijpelijke communicatie

Speerpunt voor 2011 voor het bestuur was de aangeboden communicatiemiddelen nog begrijpelijker te maken. Om dit te bereiken zijn de communicatiemiddelen van het fonds getoetst op begrijpelijkheid en waar nodig aangepast. Hiervoor is ondermeer het klantpanel ingezet.

Uitdagingen in 2012

Voor 2012 zullen de uitdagingen voor het pensioenfonds alleen maar groter worden. Met als uitgangspunt het door sociale partners gesloten pensioenakkoord 2010 zal de pensioenregeling van BPF Houthandel naar verwachting de komende jaren veranderingen ondergaan. Naast het pensioenakkoord zal ook de oriëntatie van het bestuur op mogelijke fusiepartners hier een rol in spelen. Ook zal de inrichting van het pensioenfondsbestuur naar aanleiding van de komende Wet Versterking Bestuur een belangrijk onderwerp op de agenda worden. Tot slot zal de verdere uitwerking en continue aandacht voor het risicomanagement een belangrijk thema voor het bestuur blijven. Doelstelling van het bestuur is om ook in de komende jaren voor zijn deelnemers, gepensioneerden en werkgevers een betrokken, betrouwbare en transparante pensioenuitvoerder te zijn.

Vaststelling jaarverslag en dankwoord

Het bestuur heeft op 7 juni 2012 het jaarverslag 2011 en de daarbij behorende staten voor De Nederlandsche Bank vastgesteld en wil iedereen bedanken die zich op betrokken en deskundige wijze heeft ingezet voor het fonds.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel

De Meern, 7 juni 2012

Het bestuur:

L.P. Raadgever
Voorzitter

W.B. Groen
Secretaris

'Alle bedragen in het jaarverslag zijn weergegeven in eenheden van duizend euro tenzij anders aangegeven.

2 Karakteristieken van het pensioenfonds

2.1 Profiel

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel, statutair gevestigd te Amsterdam, is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verplicht gesteld met ingang van 1 juli 1952 ingevolge de beschikking van 27 juni 1952. Het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel is een pensioenfonds met als rechtsvorm een stichting. Het fonds is opgericht en wordt in stand gehouden door CAO-partijen. De uitvoering van de pensioenregeling is geregeld in de pensioenreglementen van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel. Op 6 december 2011 is de laatste statutenwijziging door het bestuur goedgekeurd; deze is notarieel verleden op 26 maart 2012.

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199578.

Het fonds is een bedrijfstakpensioenfonds en is aangesloten bij de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen.

Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de aangesloten ondernemingen. Hiertoe wordt voor de aangesloten werkgevers, deelnemers en gewezen deelnemers ruim € 845 miljoen belegd.

De inhoud van de pensioenregeling

De inhoud van de pensioenregeling wordt in hoofdlijnen door CAO-partijen bepaald binnen het arbeidsvoorwaardenoverleg. De technische uitwerking van hetgeen is overeengekomen vindt veelal plaats binnen de gelederen van het bestuur, of als het om geheel nieuwe elementen gaat, binnen werkgroepen, commissies e.d. waarin afgevaardigden van CAO-partijen en bestuur samenkomen.

Doordat de inhoud van de pensioenregeling noodzakelijk dient te worden vastgelegd in de statuten en reglementen van het fonds, kunnen CAO-partijen niet zonder medewerking van het bestuur de inhoud van de regeling algemene gelding geven. Het bestuur is bevoegd de pensioenregeling aan te passen conform de reglementaire en wettelijke bepalingen.

Onderlinge verhoudingen

Het bestuur bestuurt het fonds en heeft daarbij een geheel eigen bevoegdheid en verantwoordelijkheid. Dit laatste blijkt uit alle van toepassing zijnde wetten; steeds is het zo dat het bestuur (en de bestuursleden) worden aangesproken op bestuursverantwoordelijkheid. Het bestuur hoeft aan CAO-partijen geen verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Binnen het fonds zijn CAO-partijen geen factor, behalve bij de afvaardiging in het bestuur. Daarmee is meteen een belangrijke machtsfactor gegeven: ieder van de CAO-partijen kan besluiten de afgevaardigde terug te roepen door een besluit tot intrekking van het bestuurslidmaatschap. Binnen de aldus bepaalde verhoudingen is het onmogelijk dat het bestuur van het fonds eigenmachtig inhoud kan geven aan de pensioenregeling en is het eveneens onmogelijk dat CAO-partijen het bestuur onverantwoorde beslissingen zou kunnen laten uitvoeren.

Kort gezegd komt het erop neer dat CAO-partijen een pensioenregeling in gang zetten, zorgen voor de algemene werking daarvan, maar dat het reilen en zeilen van het fonds volledig in handen ligt van het bestuur.

Het fonds werkt voor 508 ondernemingen waarin 6.707 werknemers (inclusief arbeidsongeschikten en vrijwillige voortzetters) op dit moment een pensioen opbouwen. Tel daarbij op de werknemers die niet langer een pensioen bij het fonds opbouwen maar dat voorheen wel deden en de personen die al een pensioen van het fonds ontvangen dan is het totale aantal deelnemers meer dan 30.379.

Missie van het fonds

De missie van het fonds is het verschaffen van een goed pensioen aan werknemers in de bedrijfstak. Vanaf de oprichting voorzorg het fonds in een vast bedrag per week voor iedere werknemer. Hierbij speelde de hoogte van diens inkomen geen enkele rol. Met ingang van 1 januari 1992 is het fonds overgegaan van de vaste bedragenregeling naar een loonafhankelijke regeling.

Solidariteit

De regelingen van het fonds zijn gebaseerd op solidariteit. Dit komt onder andere tot uitdrukking in het hanteren van een voor iedere deelnemer gelijk premiepercentage.

Het uitgangspunt is dat alle werknemers vallend onder de verplichtstelling van het fonds ook deelnemen aan de regelingen van het fonds. Alleen op deze wijze kunnen collectieve bedrijfstakbrede en op solidariteit gebaseerde pensioenregelingen mogelijk gemaakt en in stand gehouden worden. Het bestuur hanteert daarom een strikt dispensatiebeleid. Zou er onbeperkte keuzevrijheid bestaan dan bestaat het gevaar dat 'goede' risico's zich van het fonds afwenden. Een ruimer gebruik van de bevoegdheid tot het verlenen van onverplichte vrijstelling gaat ten koste van het solidariteitssysteem.

Het sociale belang van alle werknemers in de bedrijfstak prevaleert boven het belang van een onderneming die een verzoek doet tot vrijstelling van de verplichting tot deelneming in de regelingen van het fonds.

2.2 Organisatie

Bestuur

De werkgevers- en werknemersorganisaties, die het fonds in stand houden, benoemen een bestuur. Het bestuur bestaat uit zes leden, drie van werknemerszijde en drie van werkgeverszijde. Allen zijn benoemd door CAO-partijen. Zij hebben zitting voor een tijdvak van vier jaren. Conform een aftreedrooster treden om de twee jaar de helft van de (plaatsvervangende) leden van het bestuur af. De (plaatsvervangend) bestuursleden zijn na afloop van de zittingsperiode terstond herbenoembaar.

De functies van voorzitter en secretaris van het bestuur worden bekleed voor de periode van een jaar. Hierna wordt het lid dat als secretaris heeft opgetreden voorzitter en omgekeerd. De werkgeversorganisatie en de werknemersorganisaties leveren om de beurt de voorzitter. De werkgevers worden vertegenwoordigd door de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen te Almere. De werknemers worden vertegenwoordigd door de volgende vakorganisaties:

- ▶ CNV Vakmensen te Utrecht;
- ▶ FNV Bouw te Woerden.

Het bestuur bepaalt het dagelijkse beleid van het fonds en draagt zorg voor de handhaving en uitvoering van de statuten. Het uitgangspunt hierbij is dat dit gebeurt door middel van een evenwichtige en zorgvuldige afweging van de belangen van alle belanghebbenden. Het bestuur laat zich bij het maken van beleid ondersteunen door rapportages, gemaakt door of in samenspraak met externe deskundigen. Het bestuur ziet er op toe dat de uitvoering voldoet aan de gestelde eisen van de externe toezichthouders.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Werkgeversleden:	Plaatsvervangers:
W.B. Groen, voorzitter	P.J. van Drimmelen
F.A. de Boer	
H.J. van Meerten	
Werknemersleden:	Plaatsvervangers:
L.P. Raadgever, secretaris *	P. Ansems **
A.A.J. Heijnen, **	
C. van der Veer**	

Deze bestuurders zijn aangewezen door:

* CNV Vakmensen; en

** FNV Bouw.

Voorzittersoverleg

Het bestuur houdt 4 à 5 weken voorafgaande aan de reguliere vergaderingen een voorzittersoverleg. Hierbij zijn de voorzitter en de secretaris van het fonds aanwezig. Het bestuur heeft een tweetal taken aan de voorzitters gedelegeerd: het voorbereiden van bestuursvergaderingen, en; het beslissen op kwesties inzake individuele gevallen; in een aantal gevallen is er mandaat om zaken direct af te wikkelen; Bij het uitoefenen van hun bevoegdheden zijn de voorzitters verantwoording schuldig aan het bestuur.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van het fonds heeft in het verslagjaar zes maal vergaderd. Deze vergaderingen vonden plaats op 20 januari, 17 maart, 19 mei, 2 september, 6 oktober en 6 december.

In de vergaderingen van het bestuur komen naast de beleidsmatige zaken ook individuele kwesties van werkgevers, (aspirant-) deelnemers en gepensioneerden aan de orde.

Deelnemersraad

De deelnemersraad, ingesteld in 2008, bestaat uit vijf leden. Deze worden benoemd door het bestuur op voordracht van de verenigingen van werknemers en/of gepensioneerden.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de deelnemersraad als volgt:

Namens de actieven:

J.F. van Anrooy, voorzitter

R.M. Gijsberts, plaatsvervangend voorzitter

G.R. Zuidberg, plaatsvervangend secretaris

Namens de gepensioneerden:

C.P. Pastijn, secretaris

R.W. Minnebo

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen, het gevoerde beleid en de beleidskeuzes van het bestuur.

De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn vastgelegd in het reglement verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan telt 7 leden en bestaat uit 3 vertegenwoordigers van de deelnemers, 2 vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden en 2 vertegenwoordigers van de werkgeversvereniging die betrokken is bij het fonds.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van het verantwoordingsorgaan als volgt:

Werkgevers

M.R. Bijl, secretaris/ plaatsvervangend voorzitter

P. Snickers

Werknemers

J.F. van Anrooy, secretaris / plaatsvervangend voorzitter

R.M. Gijsberts

G.R. Zuidberg

Gepensioneerden

C.P. Pastijn

R.W. Minnebo

Visitatiecommissie

De visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke, deskundige en gezaghebbende personen. De leden zijn op geen enkele wijze, anders dan uit hoofde van de visitatiecommissie, betrokken bij het functioneren van het fonds.

De taken en bevoegdheden van de visitatiecommissie zijn vastgelegd in het reglement visitatiecommissie. De visitatiecommissie rapporteert schriftelijk aan het bestuur van het fonds. De visitatiecommissie heeft in 2009 de eerste visitatieronde en in 2010 de tweede visitatieronde afgerond. In het verslagjaar heeft geen visitatie plaatsgevonden.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de visitatiecommissie als volgt:

J.D. Carrière
G.W. van der Peijl
K. Rijk

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie adviseert het bestuur over het beleggingsbeleid, waaronder het beleggingsplan, de met de vermogensbeheerder af te sluiten contracten, evenals de richtlijnen en aanwijzingen van het door de vermogensbeheerder uit te voeren vermogensbeheer.

In 2011 zijn er zes vergaderingen geweest van de beleggingscommissie (2 februari, 1 april, 12 juli, 14 september, 2 november en 22 november).

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de beleggingscommissie als volgt:

F.A. de Boer, werkgeversafgevaardigde (vanaf 1 juli 2011)
L. van Gerdingen, werkgeversafgevaardigde (tot 1 juli 2011)
A.A.J. Heijnen, werknemersafgevaardigde
F.J. Ballendux, Ballendux Consulting (onafhankelijk adviseur vermogensbeheer)

Aansluitingencommissie

De aansluitingencommissie bestaat uit twee leden en interpreteert in voorkomende gevallen de werkingssfeer van het pensioenfonds.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de aansluitingencommissie als volgt:

F.A. de Boer
L.P. Raadgever

Contractencommissie

De contractencommissie bestaat uit twee leden en bereidt de contracten van de uitbestede activiteiten voor, evenals de controle daarop.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de contractencommissie als volgt:

F.A. de Boer
C. van der Veer

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie bestaat uit twee leden en voert met de administrateur overleg op de hoofdpunten van het communicatiebeleid en de uitvoering ervan. Overleg met de communicatiecommissie vindt doorgaans plaats tijdens het voorzittersoverleg.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de communicatiecommissie als volgt:

W.B. Groen
L.P. Raadgever

Auditcommissie

De auditcommissie bestaat uit twee leden en voert overleg met de administrateur en de externe accountant zodat de accountantscontrole efficiënt en doeltreffend plaatsvindt.

Op 31 december 2011 was de samenstelling van de auditcommissie als volgt:

W.B. Groen
L.P. Raadgever

Vergoeding voor bestuur, deelnemersraad, verantwoordingsorgaan, visitatiecommissie en overige commissies

In de bestuursvergadering van 17 maart 2011 is besloten om de bestuursleden een forfaitair bedrag per jaar te doen toekomen gebaseerd op de aanbeveling vanuit de Pensioenfederatie. De leden van de deelnemersraad, het verantwoordingsorgaan en de overige commissies ontvangen vacatiegeld en een reis- en verblijfkostenvergoeding conform de richtlijnen van de SER. De leden van de visitatiecommissie ontvangen een vooraf overeengekomen jaarlijkse vergoeding. In totaal is over het jaar 2011 137 vergoed (incl. reis- en verblijfskosten).

Betrokken partijen

Administrateur

Beleidsadvies, secretariaat, pensioenadministratie en communicatie zijn uitbesteed aan Syntrus Achmea te De Meern.

Syntrus Achmea
Rijnzathe 10
3454 PV De Meern

Vermogensbeheer

Het beheer van het fondsvermogen is opgedragen aan F&C Netherlands B.V. en Syntrus Achmea Real Estate & Finance.

F&C Netherlands B.V.
Jachthavenweg 109 k
1081 KJ Amsterdam

Syntrus Achmea Real Estate & Finance
Gatwickstraat 1
1043 GK Amsterdam

Adviseur vermogensbeheer

Het bestuur heeft de heer F.J. Ballendux van Ballendux Consulting aangesteld als onafhankelijk adviseur vermogensbeheer.

Ballendux Consulting
F.J. Ballendux
Kerklaan 72
2101 HR Heemstede

Adviserend en certificerend actuaris

Het bestuur heeft Towers Watson benoemd tot actuaris van het fonds.

Certificerend Actuaris
Mw. A. Plekker AAG
Towers Watson B.V.
Stationsweg 13-14
1441 EJ Purmerend

Adviserend Actuaris
E.W.J.M. Schokker AAG
Towers Watson B.V.
Stationsweg 13-14
1441 EJ Purmerend

Compliance officer

KPMG Integrity & Ethics is door het bestuur benoemd tot compliance officer.

Accountant

Het bestuur heeft KPMG Accountants N.V. als accountant belast met de controle van de jaarrekening van het fonds.

J.P. Faber RA
KPMG Accountants N.V.
Postbus 43004
3540 AA Utrecht

Website BPF Houthandel

www.pensioenfondshouthandel.nl

3 Kerncijfers

	2011	2010	2009
Ondernemingen en deelnemers (aantallen)			
Werkgevers	508	506	507
Deelnemers	6.707	7.127	7.516
Gepensioneerden	7.799	7.863	7.965
Gewezen deelnemers	15.873	16.665	21.496
Pensioengegevens (bedragen x € 1,-)			
Premiepercentages Ouderdomspensioen:			
(% van de pensioengrondslag)	26,6%	26,6%	26,6%
Voorwaardelijke Optrek			
(% van de pensioengrondslag)	2,6%	2,6%	2,6%
Overgangsregeling (%van het salaris)	2,9%	2,9%	2,9%
Franchise	18.246	18.023	17.482
Minimum pensioengrondslag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Opbouwpercentage	2,05%	2,05%	2,05%
Indexatie	0%	0,4%	0%
Premies en uitkeringen			
Feitelijke premie over het boekjaar	36.407	37.666	42.216
Kostendeekkende premie over het boekjaar	28.896	29.916	33.414
Uitkeringen	23.306	24.175	25.402
Beleggingen			
Beleggingen voor risico pensioenfondsv	845.596	746.047	682.592
Vereist vermogen	915.039	782.968	699.571
Rendement in procenten	11	9	10
Rendement in procenten exclusief LDI	(1)		
Z-score	(1,02) ²	0,00	(0,06)
Performance toets	(0,11) ²	0,39	0,51
Dekkingsgraad	98,7%	103,3%	106,2%
Vereiste dekkingsgraad	110,1%	110,0%	112,1%
Reserves			
Voorziening pensioenverplichtingen	831.288	711.769	623.996
Weerstandsreserve	83.751	71.199	75.575
Reserve Overgangsregeling	17.264	10.666	19.181
Algemene reserve	(94.256)	(47.504)	(36.778)
Resultaat			
Resultaat boekjaar	(27.602)	(23.617)	76.456

¹ Exclusief eenmalig, overig afkoop en invaliditeitspensioen

² De z-score 2011, en daarmee ook de uitkomst van de performancetoets 2011, was op het moment van vaststellen van het jaarverslag nog niet definitief.

4 Verslag van het bestuur

4.1 Algemeen

Financiële positie pensioenfonds

Ontwikkeling financiële positie in 2011

Vanwege de financiële situatie heeft BPF Houthandel in 2009 een herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) ingediend. Op basis van het herstelplan dient het pensioenfonds ultimo 2013 weer een dekkingsgraad van 104,3% (Minimaal Vereist Eigen Vermogen) te hebben. Aan het einde van 2010 steeg de marktrente waardoor het fonds op 31 december 2010 een dekkingsgraad van 103,3% had. Het fonds liep hiermee vóór op het herstelplan maar verkeerde nog wel in een situatie van dekkingstekort. De marktrente liep gedurende de eerste maanden van 2011 verder op. Daardoor herstelde de dekkingsgraad van het pensioenfonds zich gedurende de eerste maanden van het jaar verder. Echter door de daling van de marktrente vanaf juli, daalde de dekkingsgraad weer waarbij het dieptepunt voor zowel de marktrente als de dekkingsgraad in september werd bereikt. Op 6 januari 2012 besloot DNB dat er aan het einde van 2011 uitzonderlijke omstandigheden op de financiële markten waren. Daarom pasten zij de rentetermijnstructuur aan op basis waarvan het pensioenfonds haar verplichtingen berekent. Op 31 december 2011 was de dekkingsgraad van het pensioenfonds, berekend aan de hand van de door DNB gecorrigeerde rente, 98,7%.

Evaluatie herstelplan

Het pensioenfonds evalueert aan het einde van elk boekjaar zijn herstelplan. Ultimo 2010 was het herstel zodanig dat in 2011 geen maatregelen, anders dan opgenomen in het herstelplan, nodig waren. Begin 2012 heeft het fonds wederom de ontwikkeling van het herstelplan geëvalueerd. Op 31 december 2011 was de dekkingsgraad van het pensioenfonds 98,7%. Ondanks de aanpassing van de rentetermijnstructuur door DNB was de marktrente eind 2011 aanzienlijk lager ten opzichte van 31 december 2010. Ook op basis van de evaluatie herstelplan 2011 waren, op basis van de situatie ultimo 2011, vooralsnog geen aanvullende maatregelen nodig aangezien de verwachte dekkingsgraad per einde december 2013 105,2% bedraagt en daar mee hoger ligt dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

De maatregelen, zoals in het herstelplan opgenomen, luiden:

- ▶ handhaving van de (maximale) premiepercentages voor zowel de basisregeling (26,6% van de pensioengrondslag), de optrekregeling (2,6% van de pensioengrondslag tot en met 2020) en de overgangsregeling (2,9% van het salaris tot en met 2012);
- ▶ geen toeslagverlening in de jaren 2009 tot en met 2011, en;
- ▶ handhaving van de huidige beleggingsmix (beleggingsplan 2009).

Het herstelplan werd door De Nederlandsche Bank op 1 juli 2009 goedgekeurd.

Versobering van de regeling met ingang van 1 januari 2012

De lage rentestand heeft ook effecten op de premie die het pensioenfonds moet heffen in 2012. De premie van het fonds moet kostendekkend zijn. Voor fondsen die zich eind 2011 in een situatie van dekkingstekort bevinden, zoals ook BPF Houthandel, moet de premie ook bijdragen aan het herstel van de dekkingsgraad. DNB vertaalt dat in een adequate opslag voor uitvoeringskosten en een opslag voor de opbouw van het minimaal vereist eigen vermogen. De stand van de rente heeft een effect op de benodigde kostendekkende premie. Doordat DNB bepaalde dat het fonds een andere rentestructuur moet hanteren, is de rente iets hoger dan anders het geval geweest zou zijn. Geconstateerd is dat de premie van 26,6%, zoals over 2011 geheven, niet kostendekkend was voor 2012.

In plaats van een premieverhoging hebben CAO-partijen betrokken bij de Houthandel besloten om de pensioenregeling met ingang van 1 januari 2012 te versoberen door:

- ▶ het opbouwpercentage te verlagen van 2,05% naar 1,9%;
- ▶ het partnerpensioen om te zetten van opbouwbasis naar risicobasis;

Beide aanpassingen hebben alleen betrekking op reglement A. Het partnerpensioen wordt daarbij afgeleid van het oude opbouwpercentage ouderdomspensioen (70% van 2,05%).

Rekening houdend met deze aanpassingen is de premie van 26,6% van de pensioengrondslag voor 2012 als kostendekkend beoordeeld.

Boetes, dwangsommen

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door De Nederlandsche Bank geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Communicatie herstelplan, toeslagverlening en aanpassing van de regeling

Het bestuur heeft pensioengerechtigden, werkgevers en deelnemers tijdig en op toegankelijke wijze via de nieuwsbrief van het fonds geïnformeerd over het herstelplan en de daarin opgenomen maatregelen.

Het bestuur besloot op 6 december 2011 om geen toeslag te verlenen in 2012. De deelnemers zijn hierover geïnformeerd in de nieuwsflits van het fonds. Daarnaast is informatie op de website geplaatst. De deelnemers en werkgevers zijn in april 2012 geïnformeerd over de aanpassing van de regeling.

Crisisplan

Op verzoek van DNB is het pensioenfonds aan het einde van 2010 aan de slag gegaan met het opstellen van een crisisplan. Uitvoerig overleg met CAO-partijen is hieraan vooraf gegaan. In het crisisplan staan welke maatregelen het fonds neemt als het in een crisissituatie komt. Van een crisissituatie is sprake wanneer het pensioenfonds de pensioenregeling niet onverkort kan uitvoeren. Het plan geeft inhoud aan de te hanteren ondergrenzen, te nemen maatregelen en te volgen consultatie-, informatie- en besluitvormingsprocessen. Hierbij wordt rekening gehouden met een evenwichtige belangenbehartiging. Het crisisplan is in januari 2011 bij DNB ingediend. In 2012 heeft het bestuur het crisisplan uitgebreid conform de nieuwe eisen van DNB.

Goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance)

Met de invoering van de Pensioenwet op 1 januari 2007 zijn de principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance of PFG) van kracht geworden. De naleving van de principes moeten zorgen voor meer openheid en transparantie richting werkgevers, werknemers, gepensioneerden en slapers. Het gaat om zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie. Bovendien dient er verantwoording te worden afgelegd over het gevoerde beleid aan zowel werknemers, werkgevers en gepensioneerden. De keuzes die het bestuur heeft gemaakt bij de besturing van het pensioenfonds, de wijze waarop het bestuur verantwoording over het beleid aflegt en hoe het interne toezicht is vormgegeven, staan beschreven in een zogenaamd transparantiedocument. Hierin is opgenomen waar het jaarverslag en de statuten en reglementen kunnen worden opgevraagd. Dit transparantiedocument, wordt jaarlijks geactualiseerd en wordt gepubliceerd op de website.

Verantwoordingsorgaan

In dit verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers, de pensioengerechtigden en de aangesloten werkgevers vertegenwoordigd. Het bestuur heeft de inrichting (ondermeer samenstelling en stemverhouding) en de bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan vastgelegd in de statuten van het fonds. Tevens heeft het bestuur een reglement voor het verantwoordingsorgaan opgesteld. In juni 2011 heeft het verantwoordingsorgaan met het bestuur vergaderd over het concept jaarverslag 2010, het actuair rapport 2010 en het accountants verslag 2010 van BPF Houthandel. De bevindingen en het oordeel van het verantwoordingsorgaan zijn in een gezamenlijke vergadering met het bestuur van BPF Houthandel besproken. De uitkomst hiervan is terug te vinden in het verslag van het verantwoordingsorgaan zoals opgenomen in het jaarverslag 2010. De bevindingen en het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2011 zijn terug te vinden in dit jaarverslag.

Aanscherping toetsing deskundigheid

Per 1 januari 2011 geldt de nieuwe Beleidsregel deskundigheid. Bestuursleden van pensioenfondsen kregen te maken met aangescherpte deskundigheidseisen. De Pensioenfederatie heeft een uitgewerkt Plan van Aanpak Deskundig en Goed Pensioenfondsbestuur opgesteld op basis waarvan het deskundigheidsplan is aangescherpt.

Enige jaren geleden heeft het bestuur een deskundigheidsplan opgesteld. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd. Het plan is zodanig gesteld dat het bestuur als geheel over de vereiste deskundigheid beschikt. Bij elke mutatie in het bestuur gaat het bestuur na of die deskundigheid nog steeds aanwezig is. Ten minste één maal per jaar houdt het bestuur een studiedag en gaat het bestuur na of het bestuur de ontwikkelingen op pensioengebied voldoende volgt en of de deskundigheid nog steeds aanwezig is. In het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de deskundigheidsbevordering van het bestuur met name op het gebied van risicomangement. In 2011 heeft het bestuur een sessie gehouden betreffende beleggingen. Daarnaast heeft een aantal bestuursleden opleidingsdagen bezocht op het gebied van vermogensbeheer en risicomangement.

Op grond van de Nieuwe Beleidsregel deskundigheid heeft het bestuur een competentieprofiel opgesteld. Daarnaast heeft het bestuur een toetsingsprocedure vastgesteld. Het bestuur toetst of een nieuw bestuurslid voldoet aan het bestuursprofiel. Daarnaast heeft het bestuur besloten ook de ontwikkeling van competenties op te nemen in het opleidingsplan. De aanpassing op basis van het Plan van Aanpak van de Pensioenfederatie zal in 2012 plaatsvinden.

Zelfevaluatie bestuur

Het bestuur heeft een procedure vastgesteld voor een periodieke zelfevaluatie. Het gaat om het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden afzonderlijk. Doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur in stand te houden en of te verbeteren. Door middel van zelfevaluatie wordt het functioneren van het bestuur inzichtelijk, beoordeeld en teruggekoppeld. De laatste zelfevaluatie van het bestuur heeft eind 2010 plaats gevonden aan de hand het zelfevaluatieonderzoek dat is uitgevoerd door een extern bureau, Sprenkels en Verschuren.

Intern toezicht

Het bestuur van het pensioenfonds draagt zorg voor de organisatie van een transparant intern toezicht. Het interne toezicht heeft betrekking op het kritisch bezien van het functioneren van (het bestuur van) het pensioenfonds door onafhankelijke deskundigen.

Voor de inrichting van het interne toezicht heeft het bestuur gekozen voor het instellen van een visitatiecommissie. Voor de instelling van de visitatiecommissie is samenwerking gezocht met het bestuur van BPF Handel in Bouwmaterialen. De commissie die werkzaam is voor zowel BPF Handel in Bouwmaterialen als het fonds bestaat uit dezelfde leden. De visitatiecommissie heeft als collectief een deskundigheid die ten minste vergelijkbaar is met de deskundigheid die door DNB wordt verlangd van het bestuur als collectief. De laatste visitatie heeft in 2010 plaatsgevonden.

Deelnemersraad

De deelnemersraad heeft in 2011 het bestuur over diverse onderwerpen geadviseerd waaronder het jaarverslag, de toeslagverlening, het pensioenreglement, de statuten, de ABTN en het communicatieplan. Jaarlijks brengt de deelnemersraad een verslag uit. Het verslag over 2011 is opgenomen in dit jaarverslag.

Nevenfuncties bestuursleden

De lijst met nevenfuncties van de bestuursleden in 2011 is als bijlage bij het jaarverslag opgenomen. Met het opnemen van de lijst geeft het bestuur tevens aan dat zij de nevenfuncties als aanvaardbaar beschouwt.

Personele wijzigingen

Met ingang van 1 juli 2011 is de heer L. van Gerdingen afgetreden als lid van de beleggingscommissie en opgevolgd door de heer F.A. de Boer. In de samenstelling van het bestuur en de andere organen hebben zich in het verslagjaar geen wijziging in de samenstelling voorgedaan.

4.2 Overige ontwikkelingen

Gedragcode / compliance

Het fonds heeft al langere tijd een gedragscode waarin de regels en richtlijnen voor bestuursleden en andere betrokkenen zijn opgenomen. Deze regels en richtlijnen zijn ter voorkoming van conflicten tussen de belangen van het fonds en de privébelangen van betrokkenen en ter voorkoming van het gebruik maken van vertrouwelijke informatie van het fonds voor privédoeleinden. In het verslagjaar is het bestuur overgegaan op papierloos vergaderen. Naar aanleiding hiervan is de gedragscode uitgebreid met de gedragsregels welke van toepassing zijn op het gebruik van iPad. Met de voorgestelde uitbreiding van de gedragscode wordt een zorgvuldige omgang met de informatie op de iPad en met het apparaat zelf gewaarborgd.

De compliance officer controleert of de bestuursleden en andere betrokkenen de gedragscode naleven. De compliance officer heeft in de afgelopen jaren geen overtreding van de regels gevonden.

Fusiebesprekingen

Sinds enige jaren onderzoeken de besturen van de pensioenfondsen Houthandel en Handel in Bouwmaterialen de mogelijkheden van een fusie. De reden hiervan is het creëren van een groter draagvlak en een reductie van de uitvoeringskosten. Op verzoek van de besturen van beide pensioenfondsen is een onderzoek gedaan naar een mogelijke nieuwe regeling. In 2010 is besloten een hernieuwd onderzoek te doen maar nu tezamen met de pensioenfondsen van de Handel in Bouwmaterialen, de Houtverwerkende Industrie en de Water-recreatie en Houten en Kunststoffen Jachtbouw. In 2011 is het verkennende onderzoek afgerond. Vooralsnog heeft dit niet geleid tot concrete stappen ondanks de nadrukkelijke wil van het fonds.

Uitbesteding

Eind 2009 is met Syntrus Achmea een nieuwe mantelovereenkomst gesloten voor de uitbesteding van de pensioenadministratie. De overeenkomst heeft een looptijd van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2014 doch deze is opzegbaar indien het fonds fuseert met één of meer andere bedrijfstakpensioenfondsen. Vastgelegd zijn de specifieke werkzaamheden die Syntrus Achmea voor het fonds verricht, onderverdeeld in administratieve, financiële, secretariële, actuariële, juridische en overige werkzaamheden. De administrateur ondersteunt het bestuur met rapportages over verschillende aangelegenheden.

De administrateur van het fonds heeft over 2011 de ISAE 3402 type II-certificering (voorheen SAS70 type II) behaald. Deze verklaring houdt in dat de externe accountant de werking van de beheersmaatregelen van de administrateur in de praktijk heeft beoordeeld en heeft bevestigd dat deze maatregelen gedurende een controleperiode hebben gewerkt. De contract commissie heeft de verklaring 2010 in het verslagjaar beoordeeld en geconstateerd dat er geen afwijkingen ten opzichte van de norm zijn die een actie vanuit het bestuur verlangen.

Met F&C Netherlands en Syntrus Achmea Real Estate & Finance zijn contracten voor het vermogensbeheer afgesloten voor onbepaalde tijd. De contracten zijn per jaar opzegbaar. De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening. Aan F&C is de bevoegdheid verleend alle beleggingstransacties aan te gaan met betrekking tot de in de overeenkomst opgesomde beleggingscategorieën. F&C en Syntrus Achmea Real Estate & Finance stellen jaarlijks een beleggingsplan op dat ter goedkeuring aan het bestuur wordt voorgelegd.

De contractcommissie heeft kennis genomen van de ISAE 3402 type II Rapportage 2010 van Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Door de contractcommissie zijn geen afwijkingen ten opzichte van de norm geconstateerd die een actie vanuit het bestuur verlangen. Ook de AAF (01/06) Rapportage 2010 van F&C is door de contractcommissie besproken en is vastgesteld dat er geen afwijkingen zijn te constateren ten opzichte van de norm die een actie vanuit het bestuur verlangen.

Uitbestedingsbeleid & Uitbestedingsprotocol

Het bestuur heeft een uitbestedingsprotocol vastgesteld waarin het uitbestedingsbeleid van het fonds is vastgelegd. Het fonds heeft hiertoe besloten omdat het fonds zicht moet en wil hebben op risico's die verbonden zijn aan de uitbesteding van werkzaamheden en wil zorgen voor een permanente beheersing van deze risico's. In het protocol zijn de criteria die het fonds heeft vastgesteld voor de selectie van de uitbestedingsrelaties en de normen die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden vastgelegd. Het uitbestedingsbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd.

Financieel beleid

Het bestuur van het fonds voert een degelijk financieel beleid met enerzijds als doelstelling voldoende middelen op te bouwen om aan de verplichtingen (lees: de pensioenuitkeringen) te kunnen blijven voldoen en anderzijds om een stabiel premie- en toeslagbeleid te voeren. De inkomsten aan premies en de opbrengsten uit de beleggingen moeten voldoende zijn om de pensioenrechten van de deelnemers te waarborgen en de pensioenrechten van de huidige en van de toekomstig pensioengerechtigden te kunnen blijven betalen.

Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheids-uitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Gevolgen verschuiving ingangsdatum AOW

De ingangsdatum van de AOW verschuift per 1 april 2012 van de eerste van de maand naar de 65ste verjaardag. De Eerste Kamer ging daarmee in december 2011 akkoord. Centrale vraag voor pensioen- en vutfondsen was of zij de verschuiving van de ingangsdatum van de AOW voor hun uitkeringen volgen. Verschuiving zou tot een aanzienlijke kostenverhoging leiden. Het bestuur heeft besloten om de regelingen van het fonds niet aan te passen op de wijziging van de AOW-ingangsdatum. Het punt is besproken binnen het CAO-overleg Houthandel. CAO-partijen betrokken bij de CAO Houthandel hebben in maart 2012 besloten om het nadeel dat uitkeringsgerechtigden (prepensioen, toeslag, overgangsuitkering en vervroeging OP) ondervinden, als gevolg van de verschuiving van de AOW ingangsdatum naar de leeftijd waarop men 65 wordt, wordt gecompenseerd voor 2012 en 2013.

Dekking van Inloop-/uitlooproisico bij arbeidsongeschiktheid

Er komt een convenant over de dekking van het inloop- en uitlooproisico bij arbeidsongeschiktheid. Het Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie zijn overeen gekomen dat Carenzbepalingen in pensioenregelingen moeten worden afgeschaft. En dat bij arbeidsongeschiktheidspensioen het uitlooproisico wordt gedekt en het inlooproisico wordt beperkt. Ook moet er beperkte dekking van het uitlooproisico en beperking van het inlooproisico komen bij premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. De afspraken gelden voor alle gerechtigden op WIA-/WAO- of WAZ-uitkeringen ingaand vanaf januari 2013. De Commissie Gelijke Behandeling (CGB) oordeelde dat het uitsluiten van het inlooproisico bij arbeidsongeschiktheid onderscheid op basis van handicap of chronische ziekte betekent. Dit onderscheid is bij verzekeraars te rechtvaardigen, maar bij pensioenfondsen niet altijd. Verwacht wordt dat de minister van SZW zich beraadt over een wettelijke verankering van het convenant. Het convenant betekent dat de pensioenregeling moet worden aangepast als sociale partners en pensioen-fonds zich aan dit convenant conformeren. BPF Houthandel heeft het inlooproisico bij arbeidsongeschiktheid afgedekt. Hierbij is wel een onderscheid gemaakt tussen gerechtigden op WIA en gerechtigden op WAO. Voor gerechtigden op WIA geldt dat indien de werknemer bij aanvang van de deelneming al minimaal 35% arbeidsongeschikt is in de zin van de WIA, premievrije deelneming verleend wordt voor een daarna optredende toename – ongeacht de oorzaak – van de arbeidsongeschiktheid. Voor gerechtigden op WAO geldt dat indien de werknemer bij aanvang van de deelneming al minimaal 25% arbeidsongeschikt was in de zin van de WAO, bij een daarna optredende toename – ongeacht de oorzaak – van de arbeidsongeschiktheid van geval tot geval door het bestuur wordt bezien of over de toename premievrije deelneming wordt verleend.

Vervroegen van de pensioeningangsdatum en gelijktijdig doorwerken

Het pensioen vervroegen en gelijktijdig toch doorwerken mag vanaf 7 september 2011, zonder dat hier fiscale sancties tegenover staan. Met deze ommezwaai komt de overheid tegemoet aan bezwaren vanuit de praktijk en is meer flexibiliteit mogelijk. De werknemer kan pas daadwerkelijk kiezen voor de combinatie van vervroegd pensioen en doorwerken als de werkgever en de pensioenuitvoerder die mogelijkheid opneemt in de pensioenregeling. De fiscale gevolgen van de beleidswijziging ten aanzien van voortgezette deelneming en voortgezette pensioenopbouw tijdens doorwerken zijn nog niet uitgekristalliseerd. Het fonds zal alsdan besluiten of de regeling van het fonds wordt aangepast aan de fiscale beleidswijziging.

4.3 Pensioenparagraaf

In deze pensioenparagraaf wordt de karakterisering van de pensioenregeling beschreven alsmede de inhoud en de wijzigingen van de belangrijkste fondsdocumenten zoals het uitvoeringsreglement, pensioenreglement en de ABTN. Tevens wordt ingegaan op de kenmerken van de regeling en het toeslagenbeleid.

Karakterisering van de pensioenregeling

De pensioenregeling van het fonds is een uitkeringsovereenkomst.

Kenmerken pensioenregeling A

Dit reglement is van toepassing op:

In 2011 is de bestaande regeling niet gewijzigd. De parameters worden wel jaarlijks vastgesteld. De kenmerken van de regeling ultimo 2011 zijn als volgt:

Pensioensysteem	Middelloonregeling
Pensioenleeftijd	65
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris minus franchise
Partnerpensioen	70% van het ouderdomspensioen
Wezenpensioen	14% van het ouderdomspensioen
Pensioengevendsalaris	Het tot een jaarbedrag herleide loon
Franchise 2011	€ 18.023,-
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	2,05% van pensioengrondslag

Premie basisregeling 2011

Het premiebeleid voor de basisregeling heeft niet geleid toe wijzigingen ten opzichte van 2010. Voor het jaar 2011 heeft het bestuur eind 2010 de premie voor de basisregeling ongewijzigd vastgesteld op 26,6% van de pensioengrondslag.

Premie overgangsregeling

2,9% van het salaris; het op de eerste januari van het betreffende heffingsjaar voor de werknemer geldende vaste salaris in geld, daaronder begrepen vakantietoeslag, vaste eindejaarsuitkeringen, vaste gratificaties, plus die onderdelen van het inkomen die volgens de normale werktijd tot het vaste loon behoren.

Premie optrekregeling

2,6% van de pensioengrondslag.

Van de premie voor de pensioenregeling en de optrekregeling komt de helft voor rekening van de werknemer. De premie ten behoeve van de overgangsregeling komt volledig voor rekening van de werkgever.

Afkoop

Pensioenen tot € 427,29 per jaar worden op de pensioendatum vervangen door een afkoopbedrag.

Pensioenreglement B

Naast het reglement A bestaat een reglement B. Dit reglement is van toepassing op degene die, vóór 1 januari 2006 zijn gepensioneerd óf gebruik maken van de prepensioenregeling en/of de toeslagregeling en op grond van die regeling de deelneming voortzetten óf gewezen deelnemers zijn van wie de deelneming vóór 1 januari 2006 is geëindigd. De groep deelnemers die onder deze regeling valt wordt steeds kleiner. Uitgaande van de groepen waarop de regeling van toepassing is vindt ook geen nieuwe aanwas meer plaats.

Aanvullende regelingen

Invaliditeitspensioenregeling

Het fonds kende met ingang van 1 juli 1993 een regeling om het zogenaamde WAO-hiaat te beperken. De invoering van de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) is voor de CAO-partijen van het fonds aanleiding geweest om de invaliditeitspensioenregeling met ingang van 1 januari 2006 te beëindigen. De lopende uitkeringen worden gewaarborgd.

Anw-hiaatverzekering

Het fonds biedt de aangesloten ondernemingen de mogelijkheid om voor haar werknemers een vrijwillige Anw-hiaatverzekering af te sluiten. De verzekering is een niet-verplichte, collectieve verzekering. De werknemers kunnen individueel bepalen of zij willen meedoen aan deze Anw-hiaatverzekering.

De Anw-hiaatverzekering wordt niet alleen aan werkgevers aangeboden. De verzekering wordt ook aan de individuele deelnemers van het fonds aangeboden, indien de werkgever niet bereid was zijn medewerking te verlenen. Deze individuele verzekering is via Syntrus Achmea ondergebracht bij de Alhermij.

Tijdelijk geen waardeoverdracht

In geval de dekkinggraad van het fonds lager is dan 100% is waardeoverdracht niet mogelijk. Op grond van de Pensioenwet moest het bestuur de behandeling van waardeoverdrachten opschorten. In het jaar 2011 was er geen waardeoverdracht mogelijk van 1-10-2011 t/m 31-12-2011.

Toeslagbeleid

Een voorwaarde tot het verlenen van toeslagen is de aanwezigheid van voldoende financiële middelen. Met betrekking tot de mate van feitelijke toekenning hanteert het bestuur onderstaande beleidsstaffel als leidraad. Deze staffel geldt slechts als uitgangspunt; bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante economische omstandigheden in ogenschouw nemen.

FTK – dekkinggraad (Dg)	Omschrijving	Indexatie
vereiste FTK-dekkinggraad < Dg	Reserveoverschot	100%
105% < Dg < vereiste FTK-dekkinggraad	Reservetekort	Lineaire toekenning
Dg < 105%	Onderdekking	0%

Het verlenen van toeslagen mag er niet toe leiden dat de dekkinggraad zich in een lager cohort uit bovenstaande toeslagstaffel gaat bevinden.

Het bestuur beoordeelt ieder jaar of de opgebouwde aanspraken en de ingegane pensioenen, gehoord de actuaris en de financiële positie in aanmerking genomen, kunnen worden verhoogd. Als de financiële positie dit toelaat, worden de opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers aangepast met het stijgingspercentage van de CAO-lonen in de bedrijfstak. In de referteperiode van 2 juli 2010 tot en met 1 juli 2011 zijn de CAO-lonen met 1,2% verhoogd.

Met ingang van 1 januari 2012 heeft het bestuur, gelet op de financiële positie van het fonds, besloten om geen toeslag te verlenen. Hierdoor is de achterstand in toeslagverlening tot en met 2011 opgelopen tot 8,4%.

Reglementair is sprake van een voorwaardelijke toeslagverlening; er is geen recht op een toeslag en het is op de langere termijn niet zeker of en in hoeverre een toeslag zal plaatsvinden. Er is geen geld gereserveerd voor de toeslag.

Voorwaardelijkheidsverklaring

De tekst van de voorwaardelijkheidsverklaring luidt:

BPF Houthandel probeert per 1 januari van ieder jaar uw pensioen te verhogen met de cao-loonontwikkeling in de bedrijfstak in de periode lopende van 2 juli t/m 1 juli daaraan voorafgaand.

Dit noemen we onze ambitie.

Het pensioen is per 1 januari 2011 niet verhoogd. Onze ambitie was 0%. De prijzen gingen tussen juli 2009 en juli 2010 met 0,8% omhoog.

Uw pensioenfonds heeft het pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

- ▶ per 1 januari 2010 met 0,4%. Onze ambitie was 3,0%. De prijzen gingen tussen juli 2008 en juli 2009 met 1,4% omhoog;
- ▶ per 1 januari 2009 met 0%. Onze ambitie was 1,5%. De prijzen gingen tussen juli 2007 en juli 2008 met 2,6% omhoog;
- ▶ per 1 januari 2008 met 1,5%. Onze ambitie was 1,15%. De prijzen gingen tussen juli 2006 en juli 2007 met 1,7% omhoog.

Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van het pensioen uit beleggingsrendement.

U hebt door eerdere verhogingen en de verwachting voor de komende jaren niet automatisch ook recht op verhogingen in de toekomst”.

Statuten- en reglementswijzigingen in 2011

Statuten

De statuten zijn aangepast voor wat betreft de Invaliditeitsregeling. Er is een aanscherping van het standpunt van het bestuur aangebracht. Het standpunt luidt dat een werknemer die binnen 5 jaar na beëindiging van zijn WAO-uitkering weer arbeidsongeschikt wordt uit dezelfde oorzaak niet onder de regeling valt.

Het uitvoeringsreglement is aangepast op de volgende onderdelen:

- ▶ de nieuwe vastgestelde betalingstermijnen van de premies zijn verwerkt;
- ▶ er is expliciet opgenomen dat premie die door de aangesloten werkgever verschuldigd is wordt vastgesteld door het bestuur van het fonds, in overleg met CAO-partijen.

Pensioenreglementen

(A, B, Algemeen Reglement, Reglement Overgangsregeling, Uitvoeringsreglement, Reglement Individueel Aanvullend Pensioen)

Het bestuur heeft in 2011, na positief advies van de deelnemersraad, besloten om het pensioenreglement op een aantal onderdelen aan te passen.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste wijzigingen:

- ▶ De parameters 2011 en het voor 2011 geldende wettelijk afkoopbedrag kleine pensioenen zijn opgenomen in de reglementen
- ▶ De afkoopfactoren zijn aangepast.
- ▶ De flexfactoren zijn met ingang van 1 juni 2011 aangepast.
- ▶ De aanvraagtermijn voor vrijwillige voortzetting is verruimd van 3 naar 9 maanden.
- ▶ Invaliditeitsregeling; aanscherping standpunt bestuur dat werknemer die binnen 5 jaar na beëindiging van hun WAO-uitkering weer arbeidsongeschikt worden uit dezelfde oorzaak niet onder de regeling vallen.

Reglement deelnemersraad

Het reglement van de deelnemersraad is in het jaar 2011 niet gewijzigd.

Actuariële- en bedrijfstechnische nota

Op 17 maart 2011 is de ABTN van BPF Houthandel, na een positief advies van de deelnemersraad, op de volgende onderdelen aangepast c.q. aangevuld.

- ▶ Het hoofdstuk risicomanagement is herzien. Op basis van de uitgevoerde beknopte risicoanalyse is voor de specifieke risico's aangegeven wat naar het oordeel van het bestuur de hoogte van het risico is en hoe de beheersing van het risico door BPF Hout is.
- ▶ Het in 2011 opgesteld crisisplan is toegevoegd.
- ▶ De verklaring inzake de beleggingsbeginselen is toegevoegd.
- ▶ De eigen geschillencommissie is toegevoegd.
- ▶ Alle bedragen en percentages zijn aangepast naar de bedragen en percentages zoals deze voor 2011 gelden.

4.4 CAO overgangsregeling

Op verzoek van CAO-partijen voert het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel de CAO overgangsregeling uit.

CAO-regeling

De overgangsregeling berust in eerste instantie op bepalingen van de CAO Overgangsregeling voor de Houthandel. De duur van de algemeen verbindend verklaring loopt vanaf 1 januari 2011 tot en met 31 december 2013.

De CAO voorziet in een aanvulling op het vervroegde ouderdomspensioen voor werknemers geboren voor 1 januari 1948. De laatste deelnemer kon op 1 december 2010 gebruik maken van deze regeling.

Scheiding in fondsadministratie

Georganiseerde werkgevers betalen op grond van de CAO een bijdrage aan de overgangsregeling. Ongeorganiseerde werkgevers doen dit op basis van de algemeen verbindend verklaring (AVV).

Om te voorkomen dat ongeorganiseerde werkgevers een bijdrage betalen in een periode waarover geen AVV aan de orde is, dient het fonds vanaf 2011 een scheiding aan te brengen in de (incasso-) administratie.

De (incasso) administratie van het fonds is gescheiden in direct aan het fonds gebonden (georganiseerde) werkgevers en niet of anders georganiseerde (ongeorganiseerde) werkgevers.

4.5 Communicatieparagraaf

Het fonds besteedt veel aandacht aan goede en heldere communicatie over het beleid, ontwikkelingen op pensioengebied en de gevolgen voor individuele deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden. Het fonds geeft met enige regelmaat een nieuwsbrief uit (Pensioenflits) die wordt toegestuurd naar alle deelnemers en gepensioneerden. De pensioenflits is in 2011 twee keer verschenen.

Het beleid is vastgelegd in een communicatiebeleidsplan. Daarnaast werkt het fonds de jaarlijkse doelen uit in een communicatiejaarplan.

Communicatiebeleidsplan

Het in 2009 vastgesteld communicatiebeleidsplan kent de volgende hoofddoelstelling:

Het fonds informeert zijn doelgroepen op een transparante, begrijpelijke en duidelijke manier over het onderwerp pensioen. Het fonds wil zoveel mogelijk dienstverlenend zijn naar zijn achterban. Van belang is dat de inhoud van de communicatie naar de achterban correct is. Deze manier van communiceren versterkt de positieve en betrouwbare imago van het fonds. Dit is ook meteen de doelstelling waar het communicatiebeleid zich de komende jaren opricht.

Communicatiejaarplan

In het jaarplan worden de communicatieactiviteiten voor het betreffende jaar beschreven. In oktober wordt het jaarplan geëvalueerd en het jaarplan voor het komende jaar opgesteld.

Het bestuur is van mening dat een Houthandelpanel (één voor deelnemers en één voor werkgevers) een uitstekend middel is om de communicatie aan te laten sluiten bij de doelgroep.

Het speerpunt voor 2011 was aandacht voor taalniveau. Een belangrijke conclusie uit de jaarlijkse evaluatie was dat de aangeboden communicatiemiddelen nog begrijpelijker moesten worden gemaakt. Dit gold onder meer voor de pensioenflits. De teksten bleken toch nog vaak te moeilijk. Deelnemers gaven ook aan dat de koppen van artikelen pakkender en aansprekender moeten worden. In 2011 is het klantpanel ingezet om dit te bereiken.

Gebeurteniscommunicatie

De Pensioenwet bevat veel voorschriften over de informatieverstrekking aan allerlei belanghebbenden bij de pensioenregeling. Het bestuur heeft beoordeeld in hoeverre aanpassingen nodig zijn om aan de voorschriften te voldoen en deze aanpassingen doorgevoerd.

AFM zelf assessment 2011

Het fonds behaalde een score van 90%. De gemiddelde score van alle pensioenfondsen bedroeg 88%. De score van het fonds in 2010 bedroeg 83%. Ondanks dat sprake is van een hoge score, betekent de 90% score dat er verbeteringen dienen te worden aangebracht in de informatieverstrekking om volledig te voldoen aan de normen van de pensioenwetgeving.

Pensioenregister in januari 2011 van start

Begin januari 2011 is het pensioenregister van start gegaan. Op de website van het pensioenregister kan elke burger een overzicht krijgen van de door hem of haar opgebouwde en op te bouwen pensioenaanspraken bij pensioenfondsen, pensioenverzekeraars en de Sociale Verzekeringsbank. Consumenten, pensioenuitvoerders en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) zijn positief over het pensioenregister.

Vooruitlopend op evaluatie al aanpassingen in praktijk communicatie

In 2011 is de doeltreffendheid van de informatiebepalingen in de pensioenwetgeving onderzocht. Hieruit blijkt dat pensioenuitvoerders de informatiebepalingen over het algemeen goed naleven. Uit het onderzoek kwam wel naar voren dat de bepalingen te gedetailleerd zijn. Ook is het verplichte taalgebruik te lastig en de verplichte hoeveelheid informatie is te omvangrijk.

Het toeslagenlabel bijvoorbeeld is bedoeld om deelnemers snel inzicht te geven in de mate waarin het fonds hun pensioen naar verwachting kan verhogen. Een zeer grote meerderheid van de pensioenuitvoerders vindt het toeslagenlabel echter onbruikbaar. Het label is weinig begrijpelijk voor deelnemers en zorgt voor schijnzekerheid. Ook de toezichthouder, de Autoriteit Financiële Markten (AFM), liet zich negatief over het label uit. Begin 2011 gaf minister Kamp daarom al aan dat pensioenfondsen zelf de afweging mogen maken of het toeslagenlabel bruikbare informatie biedt of eerder tot verwarring leidt. De AFM zal niet handhavend optreden als een pensioenfonds het toeslagenlabel niet opneemt.

Het fonds heeft in 2011 het toeslagenlabel niet weggelaten om de verzending van het UPO 2011 niet te vertragen. Pensioenfondsen moeten bij het informeren over de toeslagverlening ook een zogenaamde voorwaardelijkheidsverklaring gebruiken. De teksten daarvoor zijn voorgeschreven. Minister Kamp heeft per 1 april 2011 de regels gewijzigd. Het fonds hoeft afwijkingen van de voorgeschreven teksten in persoonlijke uitingen niet meer vooraf aan de AFM voor te leggen. Afwijkingen van de voorgeschreven teksten in reglementen zijn echter niet meer toegestaan.

Naar aanleiding van het evaluatieonderzoek worden de informatiebepalingen in de wet aangepast. Het is de bedoeling dat de aangepaste informatiebepalingen tegelijk in werking treden met de wijzigingen in de pensioenwetgeving die uit het pensioenakkoord voortvloeien.

Pensioenfonds is transparant over kosten

Toezichthouder AFM vond in april 2011 de kosten transparantie van de pensioensector onvoldoende. Het pensioenfonds BPF Houthandel vindt transparantie over kosten van groot belang. In het jaarverslag treft u een aparte paragraaf aan met uitgebreide informatie over de kosten van de uitvoering van de pensioenregeling. Hierin staan ook de kosten voor de uitvoering per deelnemer en de kosten van vermogensbeheer in verhouding tot het belegd vermogen. In de loop van 2012 staat deze informatie ook op de website en in nieuwsbrieven.

Vanaf volgend verslagjaar zullen ook de kosten van vermogensbeheer verder worden uitgesplitst.

4.6 Uitvoeringskosten

Het fonds maakt voor het uitvoeren van de pensioenregeling diverse kosten. Globaal kunnen deze kosten worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten van het vermogensbeheer.

Het fondsbestuur vindt het belangrijk transparant te zijn over deze kosten.

Onderstaand is in dit kader een uitgebreide rapportage over de kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling opgenomen en kosten van het vermogensbeheer.

Kosten uitvoering pensioenregeling

De kosten worden gepresenteerd overeenkomstig de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. Hierdoor kunnen de kosten die pensioenfondsen maken, eenvoudig met elkaar worden vergeleken.

De kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling bedragen voor 2011 2.470.

Omgerekend naar kosten per deelnemer is dit € 170 (2010: € 180 per deelnemer). Het aantal deelnemers is de som van het aantal actieve deelnemers en het aantal gepensioneerden.

Het bedrag aan uitvoeringskosten bestaat uit:

- ▶ kosten deelnemer;
- ▶ kosten werkgever;
- ▶ kosten bestuur en financieel beheer;
- ▶ kosten projecten.

De kosten deelnemer hebben betrekking op alle werkzaamheden die de administratie van het fonds verricht om de pensioenaanspraken te administreren, de uitkeringen van de pensioengerechtigden te verzorgen en alle deelnemers en gerechtigden te informeren. Te denken valt hierbij aan het verwerken van waardeoverdrachten, het afkopen van kleine pensioenen, het toekennen van pensioenen en de communicatie met alle doelgroepen (helpdesk, website, pensioenplanner, nieuwsbrief, Uniform Pensioenoverzicht, start- en stopbrief enzovoorts).

De kosten werkgever hebben betrekking op alle activiteiten die voortvloeien uit het beheer van het bestand van aangesloten werkgevers, de aanlevering en verwerking van de werknemersgegevens, het opleggen en innen van de pensioenpremies en het onderhouden van de contacten met die werkgevers.

De kosten bestuur en financieel beheer hebben betrekking op de bestuurlijke kosten bestuur, deelnemersraad, verantwoordingsorgaan, het voeren van het secretariaat, het opstellen van het jaarverslag en het samenstellen van financiële rapportages, de kosten van het wettelijk toezicht (DNB, AFM) en de advies- en controlekosten (actuaris, accountant, aan derden uitbestede activiteiten).

De kosten van projecten hebben betrekking op algemene projecten en fondsspecifieke projecten. Voorbeelden van dergelijke projecten in 2011 zijn SEPA, Plateau II Pensioenregister, fusiebesprekingen.

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de kosten die het fonds in het verslagjaar heeft gemaakt:

Kostensoort	Aard kosten	Bedrag
Kosten deelnemer & gepensioneerde	Pensioenbeheer	1.133
Kosten werkgever	Pensioenbeheer	222
Kosten bestuur en financieel beheer	Pensioenbeheer	537
Projecten	Pensioenbeheer	37
Totaal	Kosten pensioenbeheer (SA)	1.929
	Afrekening pensioenbeheer vorig jaar	73
Toezihtkosten		
	DNB	50
	AFM	14
Advies- en controlekosten		
	actuaris	149
	accountant	57
	Compliance	4
VB	VB	32
Overige kosten		45
Bestuurskosten (excl. 20 beleggingscie.)		117
Totaalkosten		2.470
Advieskosten vermogensbeheer		58
Bestuurkosten vermogensbeheer		20
Totaalkosten cf. jaarrekening		2.548

Kosten vermogensbeheer

In de jaarrekening van het fonds is een bedrag van 2.007 aan directe kosten vermogensbeheer verantwoord. Naast de kosten die direct ten laste komen van het pensioenfonds, de zichtbare kosten, is ook inzicht gegeven in de niet direct zichtbare kosten van vermogensbeheer die door F&C in haar beleggingsfondsen of door F&C aangestelde vermogensbeheerders rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht van de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert. De indirecte kosten bestaan uit accountantskosten, kosten depotbank, juridisch/fiscaal advies, REO (Responsible Engagement Overlay) kosten en overige kosten. Deze niet direct zichtbare kosten zijn niet begrepen in de kosten van vermogensbeheer zoals opgenomen in de jaarrekening van het pensioenfonds.

De indirecte, niet direct zichtbare, kosten van vermogensbeheer zijn gebaseerd op opgaven van de kosten zoals verstrekt door F&C (bron jaarrekening beleggingsfondsen F&C 2011, zoals goedgekeurd door KPMG). Deze kosten zijn berekend door de kosten toe te rekenen op basis van de relatieve participatie van BPF Houthandel in de beleggingsfondsen per ultimo 2011. Doordat deze niet berekend zijn op basis van de relatieve participatie op het moment waarop de kosten daadwerkelijk worden gemaakt is het bedrag niet geheel zuiver. Op basis van dit uitgangspunt komen de indirecte kosten voor BPF Houthandel op 233.

De advieskosten vermogensbeheer bedroegen in 2011 58. De bestuurskosten gerelateerd aan vermogensbeheer 20.

De totale vermogensbeheerkosten, exclusief transactiekosten, bedragen voor 2011 2.318.

Tabel: Specificatie kosten		
Vastgoed	388	
Aandelen	812	
Vastrentend	665	
Derivaten	142	
Totaal Directe kosten		2.007
Indirecte kosten		233
Bestuurskosten vermogensbeheer		20
Advieskosten vermogensbeheer		58
Totaal		2.318

De kosten bedragen 0,29% van het gemiddeld belegd vermogen onder beheer (795.822). In 2010 bedroeg het percentage 0,25% van het gemiddeld belegd vermogen (714.320). Dit percentage had echter alleen betrekking op de directe kosten. Wanneer voor 2011 alleen de directe kosten worden afgezet tegen het gemiddeld belegd vermogen komt het percentage eveneens uit op 0,25%.

In de 2.318 aan kosten zijn de transactiekosten niet inbegrepen. Het bestuur is in gesprek met de vermogensbeheerders om vanaf volgend boekjaar te komen tot een volledig overzicht van de kosten vermogensbeheer inclusief transactiekosten.

De omvang van de totale kosten van vermogensbeheer zijn afhankelijk van de door het pensioenfonds gekozen beleggingsmix, de mate van actief of passief beheer en de mate van intern of extern beheer, de structurering van de beleggingen en de schaalgrootte van het fonds. Een vergelijking van het kostenniveau in basispunten met andere pensioenfondsen kan niet zonder bovenstaande aspecten hierin mee te nemen.

4.7 Beleggingsparagraaf

Marktontwikkelingen

Terugblik op 2011

Het jaar 2011 werd gekenmerkt door onrust op de financiële markten. In het begin van het jaar zorgde de oplopende grondstoffenprijzen en de Japanse zeebeving voor veel schommelingen op de financiële markten. Vanaf de tweede helft van het jaar verergerde de euroschulden problematiek. In eerste instantie was er veel aandacht voor de landen Portugal en Griekenland, echter gedurende de tweede helft van 2011 sloegen de zorgen over de kredietwaardigheid over op andere Europese landen zoals Italië, Ierland, en Spanje. Hierdoor liepen de rentes op deze staatsleningen sterk op. In oktober verdiepte de crisis zich verder doordat de Europese politieke leiders niet in staat bleken overeenstemming te kunnen bereiken over de rol van de Europese centrale bank en de kwijtschelding van Griekse schulden.

De schuldproblemen van Griekenland werden als onhoudbaar gezien en verliezen op de schulden als onvermijdelijk. De besmetting naar andere landen zette door. De situatie werd grimmig toen de rente in Spanje en Italië opliep tot niveaus die op lange termijn onhoudbaar zijn voor deze overheden. Men verwachtte daarom dat de problemen verder zouden toemen. Voortdurend werden bezuinigingen afgekondigd, waarbij zelfs regeringen werden vervangen om dit door te kunnen voeren. Echter kon dit een verder wegvloeien van vertrouwen niet tegenhouden. De staatsobligaties van de Zuid Europese landen daalden door de bij hen sterk opgelopen rentes dan ook flink in waarde.

Een en ander leidde tot een verdere stimulering van de economie door de centrale banken. Dit verliep vooral via het vergroten van de beschikbare financiering voor banken, waardoor de balansen van de centrale banken ongekend groot werden. Aanvankelijk verhoogde de Europese Centrale Bank (ECB) de korte rente, maar aan het eind van het jaar werd deze korte rente verlaagd. In de Verenigde Staten deed de Centrale Bank (FED) zijn best duidelijk te maken dat de rente nog lang zeer laag zou blijven.

De tegenvallende economische groei, ruim monetair beleid en zorgen over Europa zorgden voor een sterke daling van de lange rente: de dertigjaars swaprente daalde van 3,5% naar 2,55%. Lange staatsleningen van de landen die niet besmet waren door de Eurocrisis deden het zeer goed, die van Zuid Europa zeer slecht.

De aandelenbeurzen hadden een moeilijk jaar. Het jaar begon goed, maar vanaf het tweede kwartaal begonnen de koersen te dalen. Dit verergerde door tegenvallende groeicijfers, politieke onenigheid in de Verenigde Staten en Europa, het afwaarderen van de kredietwaardigheid van de Verenigde Staten en een aantal landen in Europa. In het vierde kwartaal zette een herstel in. Dat was voldoende om de dalingen ongedaan te maken in de Verenigde Staten, maar dit was bij lange na niet het geval in veel Europese landen en in vele Opkomende Landen. Deze laatste werden nog steeds als riskanter gezien dan gemiddeld, en het strenger worden van het monetair beleid zorgde ook voor een rendement dat achterbleef bij de ontwikkeling van de Amerikaanse aandelenmarkt.

De Eurocrisis zorgde ook voor het oplopen van de creditspreads terwijl het rendement op Emerging Markets schulden hoog waren. Het rendement op high yield (obligaties uitgegeven door ondernemingen met een lagere kredietwaardigheid) werden enigszins geraakt door de Eurocrisis en de tegenvallende economische ontwikkelingen. Ook het rendement op bedrijfsleningen bleven vooral in Europa achter bij die van Duitse staatsleningen, maar waren wel veel beter dan die van bijvoorbeeld Italiaanse staatsleningen.

Beleggingen in het verslagjaar

In de samenstelling van de portefeuille van het fonds is net als in voorgaande jaren een onderscheid gemaakt tussen het liquide en het minder liquide deel van de portefeuille. Onderstaande tabel toont de samenstelling van de portefeuille ultimo 2010 en ultimo 2011.

CATEGORIE	Weging 31/12/ 2011	Norm 2011	Weging 31/12/ 2010	Norm 2010
Liquide portefeuille	47,0%	46,9%	48,2%	48,1%
<i>Illiquide portefeuille*</i>	53,0%	53,1%	51,8%	51,9%
Totaal portefeuille	100%	100%	100%	100%
<i>Liquide portefeuille</i>				
Aandelen	48,7%	47,7%	49,1%	46,8%
Converteerbare Obligaties	9,4%	8,9%	10,6%	10,1%
Grondstoffen	nvt	nvt	3,6%	3,9%
Totaal zakelijke waarden	58,1%	56,6%	63,3%	60,8%
Obligaties (incl. Credits)	43,2%	43,4%	36,3%	39,2%
Leningen op schuldbekentenis	0,0%	0,0%		
Cash	-1,3%	0,0%	0,4%	0,0%
Totaal vastrentende waarden	41,9%	43,4%	36,7%	39,2%
Totaal Liquide portefeuille	100%	100%	100%	100%
<i>Illiquide portefeuille</i>				
Hypotheke	12,3%	12,6%	12,7%	12,8%
Inflation linked Bonds	3,7%	3,7%	4,6%	4,6%
Collateral	12,4%	12,3%	12,4%	12,4%
Afbouwportefeuille GTAA	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%
Participaties Vastgoedfondsen	20,4%	20,4%	18,0%	17,9%
Dynamisch balansbeheer	1,2%	1,2%	0,0%	0,1%
LDI	49,8%	49,6%	51,9%	51,8%
Totaal illiquide portefeuille	100%	100%	100%	100%

Rendement van de beleggingsportefeuille

Het rendement van de portefeuille wordt afgezet tegen een meetlat (de zogenaamde benchmark) om de resultaten te kunnen beoordelen. Het rendement van de totale portefeuille bedroeg in 2011 11,4%. De benchmark (meetlat van de afspraak) bedroeg 12,8%. Het rendement exclusief de LDI bedroeg -1,03%. In 2010 bedroeg de performance 9,0% en de benchmark 8,5%.

In de tabel hieronder worden de absolute rendementen per categorie én van de totale portefeuille van 2011 en 2010 weergegeven.

Rendementen %	2011	2010
LIQUIDE PORTEFEUILLE		
Aandelen	-11,1%	9,6%
Converteerbare Obligaties	-7,3%	9,9%
Grondstoffen	0,1%	6,9%
Obligaties (incl. Credits)	3,1%	6,8%
Cash	0,0%	0,0%
Totaal Liquide Portefeuille	-5,4%	8,3%
ILLIQUIDE PORTEFEUILLE		
Hypotheek	4,5%	5,8%
Inflation Linked Bonds	-6,0%	-3,3%
Collateral	14,5%	9,0%
Afbouwportefeuille GTAA	-9,1%	30,7%
Participaties Vastgoedfondsen	4,1%	1,9%
Dynamisch balansbeheer	0,6%	-89,7%
LDI	57,5%	21,8%
Totaal portefeuille	11,4%	9,0%

*) De definitief van illiquide is hier: Beleggingen waarin geen actieve beslissingen (bets) worden genomen.

Evaluatie van de beleggingsportefeuille

De focus van het afgelopen jaar was, evenals in 2010 primair gericht op het herstel van de dekkingsgraad. Gedurende het verslagjaar daalde de kapitaalmarktrente tot historisch lage niveaus, hierdoor kwam de dekkingsgraad onder druk te staan. De dekkingsgraad van het fonds daalde in het afgelopen jaar van 103,3% naar 98,7% (berekend aan de hand van de door DNB gecorrigeerde rente).

Het Bestuur heeft ten aanzien van het renterisico besloten een hoog matchpercentage aan te houden ondanks de kenmerken aan het begin van het jaar, dat de rente wel eens zou kunnen gaan stijgen. Gelet op de verder gedaalde rente is dit een goed besluit gebleken.

Het strategische beleggingsbeleid is er deels op gericht om te voorkomen dat er een kritische ondergrens van de dekkingsgraad wordt doorbroken. Hiervoor is een ondergrens van 96% gedefinieerd. Dit is, bij normaal economisch herstel na een recessie, het niveau waarop de dekkingsgraad nog op eigen kracht binnen de wettelijke termijn van drie jaren kan herstellen tot een niveau van 105%. Met scenarioanalyses is vervolgens gekeken of en wanneer een dekkingsgraad lager dan 96% kan ontstaan. Gebleken is dat vanaf 2010 een vermindering van het risico wenselijk is. Hiervoor zijn een aantal maatregelen genomen;

- ▶ Het gewicht van aandelen is licht verlaagd;
- ▶ Er is een beschermingsconstructie met derivaten aangegaan op 50% van het aandelenbelang.

In de tweede helft van 2011 heeft het bestuur besloten om de in 2010 aangegeane beschermingsconstructie met derivaten deels terug te kopen. Het terugkopen van deze derivaten vond plaats tegen lagere kosten dan waartegen deze oorspronkelijk waren verkocht. Dit heeft tot gevolg gehad dat na implementatie alleen nog een neerwaartse bescherming van 50% van het aandelenbelang is overgebleven. Hiermee wordt beschermd tegen een daling met 20%, is de portefeuille samenstelling vereenvoudigd en kan de aandelenportefeuille weer volledig profiteren in geval van een herstellende aandelenmarkt.

Er is nog altijd sprake van een hoger dan normale onzekerheid vooral vanwege de heersende schuldproblematiek in de westerse wereld. Hier wordt dan ook, in samenhang met de lage dekkingsgraad, beleid op gevoerd. Zo is het gekozen risico in de vorm van een vereiste dekkingsgraad lager dan die uit het herstelplan.

Ingezet beleid n.a.v. eurocrisis

Ingegeven door de gewijzigde risicosituatie als gevolg van de Europese schuldencrisis, heeft het bestuur besloten om in 2012 de benchmark van de Lange Euro Staatsobligatie portefeuille aan te passen. De twee belangrijkste wijzigingen zijn:

- ▶ de periferielanden (42%) zijn uit de portefeuille en de benchmark gehaald;
- ▶ de gewichten van de overblijvende (AAA) landen zijn op basis van het bruto nationaal product ("GDP") in plaats van op basis van uitstaande schuld ("Capital Weighted") bepaald.

De voordelen hiervan zijn dat er minder kredietrisico wordt gelopen (want geen periferie). Zo gaat het gewicht van Italië van 24% naar 0. En daarnaast dat er binnen de core obligaties minder exposure naar 'schulden'-landen (wegens GDP-gewichten) ontstaat. Zo neemt het relatieve gewicht van Duitsland ten opzichte van Frankrijk toe.

Het belang in PIIGS landen bedroeg ultimo 2011:

	Overheidsinstellingen	Overige instellingen	2011 € Totaal
Portugal	1.174	1.174	
Ierland	299	3.773	4.072
Italië	11.200	8.028	19.228
Griekenland	1.187	205	1.392
Spanje	4.740	7.803	12.543

Beleggingsresultaat 2011

Hypotheek 2011

Zakelijke Hypotheekfondsen

In 2011 waren de financieringsmogelijkheden binnen de zakelijke hypotheekmarkt beperkt. Het gebrek aan bancaire financiering is onder meer het gevolg van de invoering van Basel III in 2013. Banken dienen hun kapitaalbuffers te verhogen.

Het relatieve rendement van het Zakelijke Hypotheekfonds ten opzichte van de benchmark wordt onder andere verklaard door de risico-opslag bovenop de benchmark (euroswapcurve) waartegen de hypotheek binnen het Fonds gewaardeerd worden. Deze risico-opslag heeft een positief performance effect.

Het Zakelijke Hypotheekfonds behaalde over 2011 een underperformance (fondsrendement: 3,06%, benchmarkrendement: 4,10%) Dit komt door de toegenomen voorziening voor dubieuze debiteuren en oninbaarheid, en de verhoging van de risico-opslag per eind december. De hypotheek binnen het Zakelijke Hypotheekfonds worden gewaardeerd op basis van de euroswapcurve plus een risico-opslag. Door een toename van de risico-opslag worden de hypotheek tegen een hogere opslag verdisconteerd, hetgeen een negatief effect heeft op het relatieve rendement.

Particuliere Hypotheekfondsen

Gedurende de tweede helft van 2011 liet de particuliere hypotheekmarkt een omzetsdaling zien. Een belangrijke oorzaak voor deze daling zijn de strengere regels voor het verstrekken van hypotheek die in augustus zijn ingevoerd. De marges bleven hoog als gevolg van krapte op de kapitaalmarkt en buffervereisten van banken. Potentiële huizenkopers bleven afwachtend. De in 2011 door de overheid tijdelijk verlaagde overdrachtsbelasting van 6% naar 2% had niet het verwachte positieve effect.

De hypotheke binnen het Particuliere Hypotheekfonds worden gewaardeerd op basis van de euroswapcurve plus een risico-opslag. Per eind december is de risico-opslag toegenomen. Hierdoor worden de hypotheke tegen een hogere opslag verdisconteerd, wat een negatief effect heeft op het relatieve rendement. Het Particuliere Hypotheekfonds realiseerde hierdoor over 2011 een underperformance.

Vastgoed 2011

Het totaalrendement in 2011 bedroeg 4,1%. De ontwikkelingen in de sectoren kantoren en bedrijfsruimten waren ongunstig en lieten een negatief rendement zien. De directe rendementen (exploitatie resultaat) in deze sectoren waren nog wel positief maar werden overtroffen door de negatieve indirecte rendementen (herwaardering). Met name het AREA Noord-Amerika fonds en het Achmea fonds dat belegd in de winkelsector droegen bij aan het uiteindelijke positieve resultaat van de gehele vastgoed portefeuille. Het AREA Noord-Amerika fonds steeg ruim 20% in 2011 onder invloed van de zeer lage rente die de FED hanteert (doorwerkend naar de hypotheekrentes) en de goede verkoopresultaten die zijn behaald op het vastgoed binnen het fonds.

Z-SCORE 2011

De z-score wordt ieder jaar vastgesteld en geeft de afwijking van het feitelijke rendement ten opzichte van het benchmarkrendement (het rendement dat op grond van de normportefeuille behaald kan worden ofwel het normrendement). De formule voor de z-score is als volgt:

$$Z_j = ((R_{fj} - k_j) - (R_{bj} - K_{bj})) / E_j$$

Om de z-score te berekenen wordt het feitelijke rendement (R_{fj}) gecorrigeerd voor de feitelijke beleggingskosten (k_j). Het beoogde of normrendement (R_{bj}) wordt, nadat het eveneens is gecorrigeerd voor de kosten in de benchmark voor jaar j (K_{bj}), in mindering gebracht op het feitelijke rendement. Het verschil wordt gedeeld door de rendementsspreiding (E_j). De rendementsspreiding is gebaseerd op de beleggingsmix ofwel op de percentages vastrentende waarden en zakelijke waarden in de beleggingsportefeuille.

De voorlopige z-score voor het jaar 2011 bedraagt -1,02.*

Performancetoets

Voor de vaststelling van de performance worden de z-scores over een periode van 5 jaar opgeteld en gedeeld door de wortel uit 5, vervolgens wordt hier 1,28 bij opgeteld. Dit resultaat is de uitkomst van de berekening van de performancetoets. Voor het jaar 2011 is het resultaat -0,113. Indien het eindresultaat van de optelsom op 0 of lager uitkomt, dan is sprake van een onvoldoende beleggingsrendement.

Het bestuur heeft vastgesteld dat op basis van de voorlopige cijfers sprake is van een negatieve performancetoets. Dit betekent dat werkgevers aangesloten bij het fonds op basis van Artikel 5 van het Vrijstelling- en boetebesluit Wet BPF 2000 vrijstelling kunnen aanvragen in verband met onvoldoende beleggingsrendement.

Aan vrijstelling zijn verschillende voorwaarden verbonden. Het fonds zal werkgevers over de uitkomst van de toets en de voorwaarden informeren. Voor het beleggingsplan 2012 zijn maatregelen genomen om het risico voor de z-score te verkleinen zonder concessies te doen aan de beleggingsdoelstellingen van het fonds. Over de behaalde underperformance heeft het bestuur gesprekken gevoerd met de vermogensbeheerders.

Maatschappelijk verantwoord beleggen in de beleggingsomgeving

Het fonds heeft het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) nadrukkelijk in haar beleggingsbeleid geïntegreerd. Daartoe wordt er rekening gehouden met wettelijke verplichtingen en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals onder andere zijn vastgelegd in de Code Tabaksblat en de 'Principles for Responsible Investment' van de Verenigde Naties.

Op jaarbasis (en indien nodig frequenter) wordt door de vermogensbeheerder F&C een prioriteitenlijst samengesteld op basis van een combinatie van top down- (macro-economische risico's op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur) en bottom up factoren (input van het fonds, mogelijkheid tot beïnvloeding en het belang in bepaalde ondernemingen). Tevens wordt een aantal criteria op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur (ESG-criteria) vastgesteld.

* De z-score 2011, en daarmee ook de uitkomst van de performance toets, was op het moment van vaststellen van het jaarverslag nog niet definitief.

Tegen deze achtergrond wordt binnen de beleggingsportefeuille door de vermogensbeheerder screening toegepast, actief gebruik gemaakt van het spreek- en stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen en een constructieve dialoog ('engagement') gezocht met ondernemingen in de portefeuille. Ten aanzien van screening hanteert het fonds een beleggingsbeleid waarbij producenten van clusterbommen en landmijnen expliciet worden uitgesloten.

Het beleid van stemmen en de 'engagement' wordt door de vermogensbeheerder verzorgd voor alle aandelenfondsen waarin het fonds belegt ('F&C responsible engagement overlay'). Over de resultaten van dit verantwoorde beleid wordt door F&C op kwartaalbasis verantwoording afgelegd.

Het fonds heeft haar Vermogensbeheerder F&C gevraagd het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen dat van toepassing is op de beleggingsfondsen ten aanzien waarvan zij als beheerder optreedt uit te voeren. Dit beleid wordt gekenmerkt door de volgende twee onderdelen:

- ▶ het reo®-beleid;
- ▶ het uitsluiting beleid.

Door actief aandeelhouderschap heeft F&C meer dan 1200 ondernemingen in 54 landen benaderd. Als F&C belangrijke onderwerpen op het gebied van milieu, maatschappij en corporate governance signaleert, heeft F&C zich ook in het publieke debat laten horen. In 2011 is door F&C onder andere:

- ▶ opgeroepen tot verbetering van het beloningsstelsel bij banken ten behoeve van een beter evenwicht tussen risico en beloning;
- ▶ geijverd voor het beschermen van de beursnoteringregels in Londen en het voorkomen van de aantasting daarvan;
- ▶ ingezet voor een beperking van de maatschappelijke en milieueffecten van schaliegasactiviteiten;
- ▶ ondernemingen gestimuleerd om het beheer van de mensenrechten in hoogrisicogebieden te verbeteren.

F&C heeft verder o.a. namens BPF Houthandel bij in totaal 5381 ondernemingen in 64 landen stemrecht uitgeoefend. In iets meer dan éénvijfde van de gevallen is ofwel van stemming onthouden of tegen het bestuur gestemd. De invloed als aandeelhouder is gebruikt om ondernemingen op te roepen tot verbetering van de corporate governance.

Vooruitblik 2012

F&C, de vermogensbeheerder van het fonds, zegt daarover het volgende: Zoals de laatste jaren het geval is, zijn de vooruitzichten nog steeds onzeker. De angst voor hoge inflatie is afgenomen, maar de angst voor een crisis - dan wel een langere periode van lage groei - is toegenomen. Misschien is wel het grootste probleem het gebrek aan politieke daadkracht in Europa en de Verenigde Staten waardoor er een nieuwe bankencrisis kan ontstaan.

Problematisch voor de komende tijd is dat het basisscenario betrekkelijk gunstig is (lage maar gemiddeld positieve groei, uiteindelijk komt men wel uit de Europese staatsleningencrisis), maar dat de risicoscenario's zeer gevaarlijk zijn (lange periode met te lage groei en een bankencrisis). Men zal de kansen op de diverse scenario's van tijd tot tijd duidelijk anders inschatten. In tijden dat die door de markt ingeschatte kansen veranderen, zullen de markten zeer volatiel zijn.

Het bestuur heeft met F&C, Syntrus Achmea Real Estate & Finance en de adviseur vermogensbeheer van het fonds gesproken over de verschillende mogelijke toekomstscenario's. Vervolgens is op basis van het gekozen scenario de beleggingsportefeuille geconstrueerd voor het beleggingsplan 2012.

4.8 Risicoparagraaf

Identificatie en beoordeling risico's en beheersing

In 2010 heeft het bestuur een workshop risicomanagement gedaan. Met de ConFirm risicoanalyse methode, die gebaseerd is op FIRM van DNB, zijn de risico's onder de loep genomen. Het betrof specifieke financiële risico's (matchingrisico, marktrisico, kredietrisico en verzekeringstechnisch risico) en niet-financiële risico's (omgevingsrisico, uitbestedingsrisico, integriteitsrisico en juridisch risico). Middels de risicorapportage en de risicomatrix is inzichtelijk gemaakt dat met name het marktrisico, het kredietrisico en het uitbestedingsrisico aandacht behoefde. De verdere uitwerking en wijze van beheersing van deze risico's zijn in 2011 door het bestuur opgepakt. Het bestuur heeft op basis van de risicomatrix beheersingsmaatregelen genomen teneinde de risico's zoveel mogelijk te kunnen beperken. Voor het marktrisico is beleid vastgesteld middels het ALM-proces; de beleggingsmix is zodanig vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. Het kredietrisico wordt in kaart gebracht middels periodieke ALM-studies en continuïteitsanalyses en wordt beheerst door een selectie van solide tegenpartijen en tegenpartijlimieten. Daarnaast heeft het bestuur in samenwerking met de vermogensbeheerder F&C een risicorapportage ontwikkeld aan de hand waarvan het bestuur de beleggingsrisico's kan monitoren. Het uitbestedingsrisico wordt beheerst middels de uitbestedingsovereenkomst, de gemaakte SLA-afspraken en de SAS70-type II certificering van de administrateur Syntrus Achmea & Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Daarnaast heeft het bestuur een uitbestedingsprotocol met het uitbestedingsbeleid vastgesteld.

De risico's verbonden aan de pensioenregeling worden door het fonds zelf gedragen.

Deze risico's worden geïnventariseerd en periodiek vastgesteld in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), waarin de verzekeringstechnische aspecten van de regeling worden omschreven en waarmee het fonds uitvoering geeft aan de wettelijk vereisten.

De toets in hoeverre de doelstelling en het gevoerde beleid worden bereikt, zal ten minste jaarlijks plaatsvinden aan de hand van het jaarverslag en de door de actuaris van het fonds uitgebrachte analyse.

Het pensioenfonds heeft de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle vastgelegd in de ABTN.

In dit hoofdstuk zullen de verschillende risico's worden benoemd, alsmede de maatregelen om deze risico's te beheersen, waarbij de verschillende categorieën zijn gebaseerd op de door de Nederlandsche Bank gehanteerde risicoanalyse methode FIRM en vanuit het fonds onderscheid wordt gemaakt naar 3 aspecten:

- ▶ beleggingsrisico's;
- ▶ actuariële risico's;
- ▶ niet-financiële risico's.

Beleggingsrisico's

De beleggingsrisico's zijn als volgt onder te verdelen:

Algemeen

De in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn beleggingen, vorderingen en schulden. Financiële instrumenten zijn opgenomen tegen actuele waarden, tenzij anders aangegeven. De belangrijkste risico's zijn:

Renterisico

Renterisico is het risico dat veranderingen in de verplichtingen ten gevolge van renteveranderingen niet voldoende wordt gecompenseerd door de vastrentende waarden in de beleggingsportefeuille. Het structurele renterisico wordt geanalyseerd binnen het ALM-proces. Doordat de waardering van verplichtingen op marktwaarde (FTK) plaatsvindt, is het renterisico voor de totale financiële positie van het fonds veel explicieter zichtbaar geworden en speelt dit risico een dominante rol. Het fonds beheerst het renterisico door het deels af te dekken (beoogd wordt om mutaties in de verplichtingen als gevolg van renteveranderingen voor 80% op te vangen door mutaties in de bezittingen).

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, convertibles commodities en (indirect) vastgoed) verandert door veranderingen in de marktwaardering van deze waarden. Het structurele gewenste marktrisico wordt o.a. in kaart gebracht binnen een ALM-studie. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat

een voor het fonds acceptabel marktrisico definieert. De beheersing van dit risico is geïntegreerd in het beleggingsproces via onder andere het jaarlijkse beleggingsplan en het daarin opgenomen beleggingsmandaat.

Vanaf 2010 is geïnvesteerd in een bescherming tegen al te grote dalingen van de waarde van de aandelen. Om dat betaalbaar te houden zijn de heel hoge koersstijgingen deels ‘weggegeven’ (aandelencollar). In de tweede helft van 2011 heeft het bestuur besloten om de in 2010 aangegane beschermingsconstructie met derivaten deels terug te kopen. Het terugkopen van deze derivaten vond plaats tegen lagere kosten dan waartegen deze oorspronkelijk waren verkocht. Dit heeft tot gevolg gehad dat na implementatie alleen nog een neerwaartse bescherming van 50% van het aandelenbelang is overgebleven. Hiermee wordt beschermd tegen een daling met 20%.

Kredietrisico

Dit risico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren (onder andere obligaties) en tegenpartijen die hun verplichtingen aan het fonds (deels) niet meer kunnen nakomen. Het fonds neemt momenteel kredietrisico's in de vastrentende beleggingen. Het is de actieve beheerders toegestaan om een deel van de portefeuille te beleggen in ‘investment grade’ credits, High Yield beleggingen en schuldbekentissen in opkomende markten. Voor al deze beleggingen zijn beperkingen vastgesteld. Zo wordt tegenpartijrisico verbonden aan de inzet van afgeleide financiële instrumenten op marktconforme wijze beheerst. Het bestuur houdt toezicht op deze risico's door de vermogensbeheerder periodiek te laten specificeren welk deel van de beleggingen een verhoogd risico met zich meebrengt.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Het fonds heeft het valutarisico van niet-euro beleggingen structureel voor 100% afgedekt.

Beleggingskosten risico

Dit risico hangt samen met de kosten- en rendementsverhouding en betreft het risico van verhoudingsgewijs hoge kosten tegenover lage rendementen. De kosten moeten in verhouding staan tot de te behalen rendementen. Door deel te nemen in beleggingspools maakt het fonds gebruik van de bij grotere omvang optredende schaalvoordelen. Het bestuur houdt daarnaast toezicht op het beleggingskosten risico aan de hand van de rapportages. Het fonds kijkt hierbij niet alleen naar de directe beheerskosten maar ook de indirecte kosten (de zogenaamde Total Expense Ratio).

Liquiditeitsrisico

Dit is het risico dat liquiditeitstekorten kunnen optreden als gevolg van het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van de timing en de omvang van inkomende en uitgaande kasstromen. De som van premies en directe beleggingsopbrengsten overtreft de som van uitkeringen en kosten. Uit hoofde van renteafdekking kan ook een liquiditeitsrisico ontstaan. Tevens wordt onder liquiditeitsrisico de verhandelbaarheid van beleggingsstukken verstaan.

Aangezien de som van de premies, directe beleggingsopbrengsten en aflossingen van beleggingen in vastrentende waarden de som van uitkeringen en kosten verre te boven gaat, is de kans op een liquiditeitstekort beperkt, temeer daar altijd de mogelijkheid bestaat beursgenoteerde beleggingen per ommegaande te verkopen.

Inflatie

Dit is het risico dat het fonds onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van inflatie te financieren, zonder belanghebbenden te benadelen. Hiertoe is een voorwaardelijk toeslagbeleid van kracht (ingevuld door toeslagcategorie D1 uit de toeslagenmatrix), dat beoogt de (opgebouwde) pensioenen jaarlijks te verhogen met de algemene loonontwikkeling in de bedrijfstak.

Risico actief beheer

Dit is het risico dat de vermogensbeheerders bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid afwijken van het vastgestelde ALM-beleid. Hiertoe zijn strategische marges gedefinieerd welke dagelijks worden gemonitord.

Actuariële risico's

De actuariële risico's zijn als volgt onder te verdelen:

Strategische risico/solvabiliteitsrisico

Het risico dat de ontwikkeling van het vermogen (in de vorm van beleggingen en premies) niet optimaal aansluit op de ontwikkeling van de verplichtingen, waardoor de beoogde pensioenkwaliteit en de beoogde financieringsdoelstelling niet kunnen worden gehaald.

Er is een aantal beleidsinstrumenten waarmee de financiële positie kan worden bijgestuurd.

Deze beleidsinstrumenten zijn de pensioenregeling, het toeslagenbeleid, het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het liabilitymanagement beleid. Met ALM (Asset Liability Management) wordt samenhang aangebracht tussen deze beleidsinstrumenten.

Verzekeringstechnisch risico

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico het belangrijkste is. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder toekomstige verbetering van de levensverwachting. Hierdoor vindt periodieke bijstelling plaats. Een ander verzekeringstechnisch risico is het kortlevensrisico. Dit risico heeft het fonds herverzekerd bij Aegon.

In de technische voorzieningen houdt het fonds een voorziening aan voor reeds zieke deelnemers, die naar verwachting binnen 2 jaar arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Deze voorziening wordt gevoed door middel van een opslag op de premie. Daarnaast houdt het fonds een voorziening aan voor huidige arbeidsongeschikten aan wie premievrijstelling is verleend (ter grootte van de in de toekomst gedeelde premie-inkomsten).

Niet-financiële risico's

De niet-financiële risico's zijn als volgt onder te verdelen:

Omgevingsrisico

Dit is het risico als gevolg van buiten het fonds komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Voor het fonds is met name de afhankelijkheid van diverse belanghebbenden hierbij van belang (vakbonden, sponsors en deelnemers). Naar de mening van het bestuur wordt dit risico beperkt door de statutaire bepaling dat de leden van het bestuur worden aangewezen met inachtneming van het beginsel van pariteit van werkgevers- en werknemersleden. Hierbij is naar de mening van het bestuur evenwichtige belangbehartiging gewaarborgd.

Daarnaast is de omvang van de bedrijfstak een bepalende factor in deze risicocategorie. Het bestuur onderkent het risico van een krimpende bedrijfstak en heeft hier in een in 2009 uitgevoerde ALM-studie rekening mee gehouden.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering, en menselijke en technische tekortkomingen. In principe is dit risico niet van toepassing op het fonds, aangezien alle processen zijn uitbesteed aan de administrateur (waarmee het risico onderdeel uitmaakt van het uitbestedingsrisico). Naar de mening van het bestuur worden de betreffende risico's door de administrateur voldoende afgedekt door een veelvoud van elkaar aanvullende maatregelen, zoals back-up & recovery procedures, logische en fysieke toegangsbeveiliging en testprocedures.

Uitbestedingsrisico

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden (waaronder administratie, vermogensbeheer en bestuursondersteuning) wordt geschaad, dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. Naar de mening van het bestuur wordt dit risico beheerst door de uitbestede werkzaamheden vast te leggen in een overeenkomst tussen het fonds en de betreffende dienstverlener. Daarnaast zijn de administrateur van het fonds en Syntrus Achmea Real Estate & Finance SAS-70 Type II gecertificeerd.

De vermogensbeheerder, F&C, beschikt over een door een externe accountant goedgekeurde AAF01/06 control rapportage. Het fonds heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding. Belangrijke aspecten hierin zijn dat de pensioenuitvoerder, Syntrus Achmea Pensioenbeheer, beschikt over een SAS-70

verklaring type II. Deze verklaring geeft zekerheid dat de bedrijfsprocessen en de daarin opgenomen interne controles, in opzet bestaan en adequaat zijn (type I) en effectief hebben gewerkt (type II). Met Syntrus Achmea Pensioenbeheer is het fonds een gedetailleerde Service Level Agreement (SLA) overeengekomen.

Met de vermogensbeheerders zijn ook beheerafspraken gemaakt. In een mandaat worden jaarlijks de beheerafspraken vastgelegd. Deze afspraken betreffen onder andere de samenstelling van de portefeuille, de tactische marges, de performancemeting, de benchmarks en het valuta- en derivatenbeleid, de risicometing en –beheersing.

IT-risico

Dit is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Dit risico is niet van toepassing op het fonds, aangezien alle processen zijn uitbesteed vallen deze onder het uitbestedingsrisico.

Integriteitrisico

Dit is het risico dat de integriteit van het fonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel de leiding, in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijk en door het fonds opgestelde normen. Bij het fonds is een gedragscode van kracht en er wordt tevens gewerkt aan een integriteitbeleid.

Juridisch risico

Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.

Wat hierbij voor het fonds vooral van belang is, zijn de risico's van de veranderende wet- en regelgeving. Naar de mening van het bestuur is in het verleden voldoende aangetoond (bijvoorbeeld introductie Wet VPL), dat het fonds op een adequate wijze kan omgaan met veranderende wet- en regelgeving. In de toekomst wordt dit risico beperkt, doordat het bestuur zich onder andere op de hoogte laat houden door adviseurs.

Daarnaast bestaat het risico dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of correct zijn gedocumenteerd. Vooral de toeslagverlening kan hierbij een belangrijke rol spelen. Naar de mening van het bestuur is de voorwaardelijkheid van de toeslagtoezegging echter voldoende gewaarborgd.

4.9 Actuariële paragraaf

Financiële situatie

Resultaat over 2011

Het resultaat over 2011 bedraagt 27.602 negatief (2010: 23.617 negatief). De dekkingsgraad is gedaald van 103,3% naar 98,7%.

Kostendekkende premie 2011

De pensioenen worden gefinancierd door het heffen van premie waaraan zowel de werkgever als de werknemer een bijdrage levert. De helft van de premie komt voor rekening van de werknemer.

De kostendekkende premie over het boekjaar bedroeg 28.896. De feitelijke premie over het boekjaar bedroeg 36.407. De kostendekkende premie is als volgt samengesteld: actuariel benodigd (24.528), opslag in stand houden vereist vermogen (2.534), opslag voor uitvoeringskosten (1.026), en de opslag toekomstige PVD (808).

Dekkingspositie en reservepositie per 31 december 2011

Op basis van het FTK is er per 31 december 2011 sprake van onderdekking en reserve tekort.

Vermogenspositie conform FTK-methode

2011

Voorziening pensioenverplichtingen	831.288
Buffers	
S1: renterisico	20.831
S2: Risico zakelijke waarden	65.259
S3: Valutarisico	0
S4: Grondstoffenrisico	0
S5: Kredietrisico	16.225
S6: Verzekeringstechnisch risico	26.437
Diversificatie-effect	(45.001)
Totaal vereiste buffers	83.751
Vereist vermogen	915.039
Aanwezig vermogen	820.783
Tekort	(94.256)

Deelnemersbestand

In het deelnemersbestand zijn in het verslagjaar de volgende wijzigingen opgetreden.

	Actieve deelnemers	Premievrije deelnemers	pensioen-gerechtigden
Stand ultimo vorig boekjaar	7.127	16.665	7.863
Mutaties door:			
Nieuwe toetredingen	736	-223	
Vertrek uit de bedrijfstak	-887	887	
Ingang pensioen	-202	-1073	756
Overlijden	-47	-113	-820
Afkoop			
Waardeoverdracht		-152	
Afkoop/andere oorzaken	-20	-118	
Stand ultimo boekjaar	6.707	15.873	7.799

Het deelnemersbestand laat naar verwachting wederom een daling zien. Het bestuur verwacht dat het aantal de komende jaren nog verder naar beneden gaat als gevolg van de verwachte krimp in de bedrijfstak. De ontwikkelingen in het bestand worden nauwlettend door het bestuur gevolgd.

In het bestand van pensioengerechtigden zijn in het boekjaar de volgende wijzigingen opgetreden in aantallen uitkerings-gerechtigden naar type uitkering:

	Ouderdoms-pensioen	Invalideits-pensioen	partner-pensioen	wezen-pensioen
Stand ultimo vorig boekjaar	4.894	528	2.372	69
Bij	624	10	106	16
Af	(593)	(75)	(137)	(15)
Stand ultimo boekjaar	4.925	463	2.341	70

Uitgaande waardeoverdrachten

Van de actieve deelnemers die het fonds verlieten, namen 136 personen de waarde van hun bij het fonds opgebouwde pensioen mee naar hun nieuwe verzekeraar.

Inkomende waardeoverdrachten

In het verslag jaar hebben 28 personen individuele waardeoverdracht gepleegd.

ANW-Hiaatverzekering

In 2011 namen aan deze regeling 39 werkgevers deel (2010: 40) met 151 deelnemers (2010: 162). De netto premie over 2011 bedraagt € 100.422 (2010: € 107.099).

ANW-Hiaatverzekering Individueel

Het aantal verzekerden per eind december 2011 is 6 (2010: 6) en de daarbij behorende premie over 2011 is € 1.296 (2010: € 1.520).

Ondernemingen

Het aantal aangesloten ondernemingen is in het verslagjaar met 2 gestegen tot 508.

Ultimo 2011 waren er geen gedispenseerde ondernemingen (2010: 1).

4.10 Toekomstparagraaf

Uitwerking pensioenakkoord

De sociale partners in de Stichting van de Arbeid (STAR) bereikten in juni 2011 overeenstemming over de uitwerking van het in juni 2010 gesloten pensioenakkoord. Met dit akkoord deden zij voorstellen over de AOW, de aanvullende pensioenen en de arbeidsmarktpositie van oudere werknemers. Het kabinet legt het akkoord in wetgeving vast.

Verhoging fiscale pensioenleeftijd en AOW-leeftijd

Op 12 oktober 2011 diende minister Kamp een wetsvoorstel in bij de Tweede Kamer over verhoging van de AOW- en pensioenleeftijd. In het voorstel werd de AOW-leeftijd per 2020 verhoogd naar 66 jaar. En daarna gekoppeld aan de stijgende levensverwachting. Daardoor zou de AOW-leeftijd naar verwachting per 2025 naar 67 jaar worden verhoogd. Het kabinet Rutte viel op 23 april 2012. Onder druk van Europese begrotingsregels sloten VVD, CDA, D66, ChristenUnie en GroenLinks nog dezelfde week een akkoord over de begroting 2013. Nieuwe afspraken over de verhoging van de AOW-leeftijd maken daar deel van uit. De AOW-leeftijd wordt vanaf 2013 stapsgewijs verhoogd. De AOW-leeftijd is uiterlijk in 2019 66 jaar en uiterlijk in 2023 67 jaar. De stappen zijn kleiner, maar gebeuren eerder. Het begrotingsakkoord past per 2014 ook de fiscaal maximale opbouwpercentages neerwaarts aan. Dit betekent een lagere opbouw per jaar. Ongewijzigd ten opzichte van het pensioenakkoord blijft dat de pensioenleeftijd voor aanvullende pensioenen per 2014 verhoogd wordt naar 67 jaar. Ook blijft de AOW in de toekomst gekoppeld aan de levensverwachting.

Op moment van vaststelling van het dit jaarverslag is de uiteindelijke uitkomst voor wet en regelgeving nog niet bekend. Het bestuur zal de discussie en ontwikkelingen nauwlettend blijven volgen.

Financieel toetsingskader verandert per 2014

In het pensioenakkoord is afgesproken de pensioenregelingen schokbestendig te maken voor een verdere stijging van de levensverwachting en voor schokken op de financiële markten. Het financieel toetsingskader (FTK) wordt naar verwachting per 2014 aangepast. Dan kunnen sociale partners de pensioencontracten aanpassen.

Deskundigheid, risico en inspraak

Minister Kamp wil dat de wet versterking bestuur in januari 2013 in werking treedt. Pensioenfondsen krijgen daarna een jaar de tijd om hun bestuursmodel aan te passen. Pensioengerechtigden kunnen invloed uitoefenen op de keuze van het bestuursmodel.

Maximaal vijf toezichhoudende functies toegestaan

De Wet bestuur en toezicht beperkt het aantal toezichhoudende functies dat een persoon mag vervullen bij pensioenfondsen tot in totaal vijf. Iemand met een bestuursfunctie mag die met maximaal twee toezichhoudende functies combineren. De limitering heeft geen gevolgen voor de zittende bestuurder of toezichthouder, behalve bij herbenoeming. De wet treedt naar verwachting in werking op 1 juli 2012.

Er is een reparatiewet in voorbereiding waarbij heel kleine fondsen van deze wet worden uitgezonderd. De Pensioenfederatie vindt deze reparatiewet niet ver genoeg gaan. De Federatie vroeg daarom aan het ministerie van SZW te werken aan een specifieke regeling voor pensioenfondsen.

5 Verslag van de deelnemersraad

De deelnemersraad is in het verslagjaar vier maal bijeen geweest waarvan tweemaal samen met een afvaardiging van het bestuur. De deelnemersraad heeft positief geadviseerd ten aanzien van

- ▶ het jaarverslag 2010;
- ▶ de ABTN;
- ▶ statuten- en reglementswijzigingen;
- ▶ de toeslagverlening;
- ▶ het beleggingsbeleid voor 2012.

De deelnemersraad is regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen rond een mogelijke fusie met het BPF voor de Handel in Bouwmaterialen en heeft, waar nodig, het bestuur van adviezen voorzien.

Scholing

In 2011 is gestart met het toetsen van het kennisniveau van de leden van de deelnemersraad. Op basis van de uitkomsten heeft de deelnemersraad een opleiding van 3 dagen van Penvita gevolgd. De opleiding bestond uit de volgende modules:

- ▶ module Pensioencontract, Premie- en Indexatiebeleid;
- ▶ module Jaarverslagen en Verantwoording;
- ▶ module Beleggen, Rendement en Risico;

Daarnaast heeft de deelnemersraad een studiedag Risicomanagement bij F&C bijgewoond.

6 Verslag van het verantwoordingsorgaan

Algemeen

Het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds is met ingang van 20 januari 2009 ingesteld. Op basis van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance) van de Stichting van de Arbeid heeft het bestuur de werkwijze van het verantwoordingsorgaan in een reglement vastgelegd. Er zijn afspraken gemaakt over welke informatie het verantwoordingsorgaan ontvangt, de frequentie van het overleg met het bestuur en de te behandelen onderwerpen. Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Tevens legt het bestuur verantwoording af over de naleving van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur zoals vastgesteld door de Stichting van de Arbeid op 16 december 2005.

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan legt zijn oordeel ten minste één maal per jaar schriftelijk vast. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, opgenomen in het jaarverslag waar het oordeel betrekking op heeft.

Het verantwoordingsorgaan heeft een adviesrecht ten aanzien van:

- ▶ het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- ▶ het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- ▶ de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- ▶ het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- ▶ het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van haar taakuitoefening in 2012 kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening 2011, de besluitenlijsten van de bestuursvergaderingen, de statuten en reglementen 2011 en de ABTN 2011. Het verantwoordingsorgaan heeft geen gebruik gemaakt van haar recht op overleg met de externe actuaaris en de externe accountant.

Bevindingen

Het verantwoordingsorgaan heeft de volgende bevindingen.

Pension Fund Governance (Goed Pensioenfonds bestuur)

In het kader van Pension Fund Governance oordeelt het verantwoordingsorgaan dat het bestuur over voldoende deskundigheid beschikt en dat het bestuur naar behoren functioneert. Om het functioneren van het verantwoordingsorgaan verder te optimaliseren wordt geadviseerd dit orgaan frequenter bijeen te laten komen.

Financiële positie van het fonds, dekkingsgraad

De financiële positie van het fonds en de ontwikkeling van de dekkingsgraad blijft een punt van zorg. Het verantwoordingsorgaan vraagt aandacht bij het bestuur voor het samenhangende beleid met behulp waarvan de dekkingsgraad in overeenstemming met het herstelpad wordt gebracht zoals dat is opgenomen in het herstelplan.

Premie- en toeslagbeleid

Het verantwoordingsorgaan vraagt zich af of, gezien de realisatie van de toeslagverlening gedurende de afgelopen jaren, de toeslagambitie nog reëel is. Het verantwoordingsorgaan doet de aanbeveling aan het bestuur om het beleid opnieuw tegen het licht te houden.

Beleggingsbeleid

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat de vermogensbeheerder F&C, evenals vorig jaar, onder de benchmark heeft gepresteerd. Het verantwoordingsorgaan verzoekt het bestuur om aan te geven welke adequate maatregelen door het bestuur genomen gaan worden om de prestaties te verbeteren.

Communicatiebeleid

Het verantwoordingsorgaan heeft met genoegen geconstateerd dat het bestuur werk heeft gemaakt van het kritisch bekijken van het taalgebruik bij de communicatie naar de deelnemers en gepensioneerden en dat er duidelijke verbeteringen zijn gerealiseerd.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat de communicatie rond de toeslagverlening een punt van aandacht blijft. Het bestuur wordt geadviseerd om ruim van te voren te communiceren over wat deelnemers en gepensioneerden mogen verwachten rond het al dan niet verlenen van toeslagen de komende jaren.

Schaalvergroting

Het verantwoordingsorgaan heeft vastgesteld dat er al geruime tijd wordt gesproken over schaalvergroting maar dat er tot op heden geen concrete oplossingen in die richting zijn vast te stellen.

Oordeel

- ▶ Op grond van het voorgaande komt het verantwoordingsorgaan tot het volgende oordeel.
- ▶ Het verantwoordingsorgaan van het bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel is van oordeel dat:
- ▶ het bestuur afdoende informatie aan het verantwoordingsorgaan heeft verstrekt om zich een oordeel te vormen;
- ▶ het handelen van het bestuur in 2011 in overeenstemming is geweest met de statuten en reglementen
- ▶ het bestuur in 2011 een consistent beleid heeft gevoerd, waarbij de belangen van alle betrokkenen afgewogen en geborgd zijn
- ▶ het bestuur logische beleidskeuzes voor de toekomst heeft gemaakt.

22 juni 2011, De Meern

Verantwoordingsorgaan Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel

Reactie van het bestuur

Pension Fund Governance (Goed Pensioenfonds bestuur)

Het bestuur ondersteunt het initiatief van het verantwoordingsorgaan en heeft aan het verantwoordingsorgaan voorgesteld om naast de formele vergadering één keer per jaar een informele vergadering te houden waarin gesproken kan worden over pensioenontwikkelingen in het algemeen en ontwikkelingen binnen het fonds in het bijzonder.

Financiële positie van het fonds

Uit de evaluatie van het herstelplan ultimo 2011 is vastgesteld dat het fonds op basis van de situatie ultimo 2011 nog steeds binnen de gestelde hersteltermijnen uit onderdekking c.q. reservetekort kan geraken. Het bestuur onderschrijft evenwel het punt van zorg ten aanzien van de ontwikkeling van de dekkingsgraad. In dit kader heeft het bestuur bij de evaluatie van het herstelplan ultimo 2011 daarom als eerste stap het toeslagbeleid zodanig aangepast dat het fonds door het verlenen van toeslag niet onder het kritieke herstelpad kan geraken. Daarnaast is de regeling aangepast om te zorgen voor een kosten-dekkende premie.

Premie- en toeslagbeleid

Ook dit is een punt van aandacht van het bestuur. In 2012 zal het bestuur een nieuwe continuïteitsanalyse uit laten voeren. De consistentietoets maakt onderdeel uit van de continuïteitsanalyse. Op basis van de uitkomsten zal ook het premie- en toeslagenbeleid opnieuw beoordeeld worden.

Beleggingsbeleid

Dit is een continu aandachtspunt van de beleggingscommissie en het bestuur. Het beleggingsplan 2012 is aangepast en er zijn in overleg met de vermogensbeheerder diverse maatregelen genomen.

Communicatie

Het bestuur is verheugd over de waarnemingen van het verantwoordingsorgaan en zal het advies inzake de communicatie betreffende toeslagverlening ter harte nemen.

Schaalvergroting

Het bestuur is met het verantwoordingsorgaan van mening dat het fonds op termijn te klein is om zelfstandig te functioneren en dat schaalvergroting nodig is. Het onderwerp schaalvergroting staat bij elke vergadering op de agenda van het bestuur en het bestuur staat ook open voor mogelijkheden van schaalvergroting met fondsen van buiten de branche.

Jaarrekening 2011

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel

7 Jaarrekening

7.1 Balans per 31 december 2011

Balans per 31 december 2011 na bestemming van het saldo van baten en lasten

(in eenheden van duizend euro)

31 december 2011

31 december 2010

ACTIVA

Beleggingen	(1)		
<i>Beleggingen voor risico pensioenfonds</i>			
Vastgoedbeleggingen		90.784	69.481
Aandelen		229.033	214.740
Vastrentende waarden		517.728 4	46.152
Derivaten		7.164	799
Overige beleggingen		887	14.875
		<u>845.596</u>	<u>746.047</u>
Vorderingen en overlopende activa	(2)		
Premies		862	1.193
Overige vorderingen		701	289
		<u>1.563</u>	<u>1.482</u>
Overige activa	(3)		
Liquide middelen		52	1.241
		<u>847.211</u>	<u>748.770</u>

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves	(4)		
Algemene reserve		(94.256)	(47.504)
Weerstandsreserve		83.751	71.199
Reserve overgangsregeling		17.264	10.666
		<u>6.759 3</u>	<u>4.361</u>
Technische voorzieningen	(5)		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds		831.288	711.769
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico	(6)		
		-	68
Andere voorzieningen	(7)		
		20	43
Langlopende schulden	(8)		
		813	796
Overige schulden en overlopende passiva	(9)		
		8.331	1.733
		<u>847.211</u>	<u>748.770</u>
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		98,7%	103,3%

7.2 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten over 2011

(in eenheden van duizend euro)

31 december 2011

31 december 2010

BATEN

Premiebijdragen risico pensioenfonds	(10)	36.925	38.932
Premiebijdragen risico deelnemers	(11)	-	5
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	(12)	83.759	58.654
Uitkeringen en winstaandeel uit hoofde van herverzekering	(13)	376	-
		<u>121.060</u>	<u>97.591</u>

LASTEN

Mutatie voorziening pensioenverplichting	(14)		
Pensioenopbouw		22.220	19.883
Rentetoevoeging		9.173	8.044
Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen		(25.322)	(28.529)
Onttrekkingen voor pensioenuitvoeringskosten		(179)	(438)
Wijziging marktrente		115.274	62.109
Wijzigingen uit hoofde van overdrachten van rechten		(847)	(1.087)
Wijziging uit hoofde van verzekering overlevingstafels		-	24.758
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		(800)	3.033
		<u>119.519</u>	<u>87.773</u>
Pensioenuitkeringen	(15)	25.844	29.727
Pensioenuitvoeringskosten	(16)	2.548	2.748
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	(17)	(68)	(4)
Wijzigingen andere voorzieningen	(18)	(23)	(39)
Mutatie langlopende schulden	(19)	17	59
Saldo overdracht van rechten	(20)	727	762
Premies herverzekering	(21)	98	80
Overige lasten	(22)	-	102
		<u>148.662</u>	<u>121.208</u>
Saldo van baten en lasten		<u>(27.602)</u>	<u>(23.617)</u>
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Algemene reserve		(46.752)	(10.726)
Weerstandsreserve		12.552	(4.376)
Reserve overgangsregeling		6.598	(8.515)
Saldo van baten en lasten		<u>(27.602)</u>	<u>(23.617)</u>

7.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

(bedragen x 1000 euro)

	Ontvangsten	Uitgaven	2011	Ontvangsten	Uitgaven	2010
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten						
Premies van werkgevers en werknemers	37.241	-	37.241	38.907	-	38.907
Van herverzekeraars ontvangen uitkeringen	376	-	376	-	-	-
Overdrachten van rechten	887	1.821	(934)	1.123	1.828	(705)
Pensioenuitkeringen	-	25.867	(25.867)	-	29.751	(29.751)
Betaalde premies herverzekering	-	105	(105)	-	96	(96)
Pensioenuitvoeringskosten	-	3.040	(3.040)	-	2.589	(2.589)
Overige activiteiten	-	-	-	-	102	(102)
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten	38.504	30.833	7.671	40.030	34.366	5.664
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten						
<i>Ontwikkeling van de portefeuille</i>						
Vastgoedbeleggingen	-	20.989	(20.989)	20.282	6.778	13.504
Aandelen	105.178	140.533	(35.355)	136.801	82.253	54.548
Vastrentende waarden	196.743	168.624	28.119	191.989	256.567	(64.578)
Derivaten	-	2.723	(2.723)	5.365	18.269	(12.904)
Overige beleggingen	14.695	-	14.695	5.912	11.000	(5.088)
<i>Subtotaal ontwikkeling portefeuille</i>	<i>316.616</i>	<i>332.869</i>	<i>(16.253)</i>	<i>360.349</i>	<i>374.867</i>	<i>(14.518)</i>
<i>Opbrengsten portefeuille</i>						
Vastgoedbeleggingen	2.842	-	2.842	2.740	-	2.740
Aandelen	515	-	515	417	-	417
Vastrentende waarden	4.100	-	4.100	3.528	-	3.528
Derivaten	-	142	(142)	-	-	-
Overige beleggingen	78	-	78	50	-	50
<i>Subtotaal opbrengsten portefeuille</i>	<i>7.535</i>	<i>142</i>	<i>7.393</i>	<i>6.735</i>	<i>-</i>	<i>6.735</i>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	324.151	333.011	(8.860)	367.084	374.867	(7.783)
Totaal kasstroom	362.655	363.844	(1.189)	407.114	409.233	(2.119)
Liquide middelen						
Stand per begin boekjaar			1.241			3.360
Stand per einde boekjaar			52			1.241
Afname/toename			(1.189)			(2.119)

In het kasstroomoverzicht is de mutatie van de overige vorderingen en de overige schulden inzake de beleggingsrubriek voor zowel het verslagjaar als voorgaand jaar verwerkt in de opbrengsten van de portefeuille. De liquide middelen inzake de beleggingsrubriek zijn in de vergelijkende cijfers onder de betreffende beleggingsrubriek opgenomen. De kosten vermogensbeheer worden in het boekjaar opgenomen bij de betreffende rubriek en in mindering gebracht op de kasstroom uit opbrengsten portefeuille.

7.4 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2011

Inleiding

Het doel van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel, statutair gevestigd te Amsterdam (hierna 'het fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in branche Houthandel verplicht gestelde aangesloten werkgevers.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

Alle bedragen zijn vermeld in euro's x 1.000.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

7.5 Grondslagen voor de balanswaardering en resultaatbepaling

Algemeen

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

De jaarrekening luidt in euro's. De euro is tevens de functionele valuta van het fonds. Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de functionele valutakoers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de functionele valutakoers op de balansdatum. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling danwel de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31 december 2011 EUR	31 december 2010 EUR

USD	1,298	1,342
JPY	99,877	108,806
GBP	0,835	0,857

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengst in de staat van baten en lasten opgenomen.

Grondslagen voor balanswaardering

Algemeen

De activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

1. Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen actuele waarde.

Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het verschil tussen actuele waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van actuele waarde.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. Met ingang van dit boekjaar zijn de derivatenposities opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

De liquide middelen die deel uitmaken van de onderliggende fondsen in aandelen, vastrentende waarden en vastgoed zijn bij de betreffende beleggingscategorie vermeld. Conform de aanbeveling van de Raad voor de Jaarverslaggeving worden participaties met een beleggingskarakter niet aangemerkt als een groepsmaatschappij en/ of deelneming.

Actuele waarde

De beleggingen van het pensioenfonds worden nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen de actuele waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen, of afgeleide van marktnoteringen. Echter bepaalde instrumenten, zoals onroerende zaken, participaties in hypotheeken en bepaalde derivaten zijn gewaardeerd door gebruik te maken van waarderingmodellen en -technieken. Het is gebruikelijk en mogelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Vastgoedbeleggingen

Indirecte vastgoedbeleggingen

Participaties in vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen actuele waarde per 31 december van het boekjaar.

De actuele waarde van de vastgoedfondsen die in Nederlands vastgoed beleggen is bepaald middels gedurende het jaar uitgevoerde externe taxaties. Elk kwartaal wordt circa 25% van de vastgoedportefeuille extern getaxeerd door een erkende taxateur conform de richtlijnen van de vermogensbeheerder. Deze richtlijnen sluiten aan bij de ROZ/IPD-index. Het overige deel van de portefeuille wordt per kwartaal gewaardeerd op basis van interne indexering. Deze is gebaseerd op externe taxaties per sector per kwartaal. Ten aanzien van de waardering per 31 december is voor de objecten die niet extern getaxeerd zijn, in het laatste kwartaal een update van de externe taxateur ontvangen.

De actuele waarde van de vastgoedfondsen die in internationaal vastgoed beleggen (AREA Funds) worden gewaardeerd op basis van de door de Onderliggende Vastgoedfondsen opgegeven beleggingswaarden van die fondsen, zoals deze op het moment van waardering aan de Beheerder ter beschikking staan. Overige vermogensbestanddelen van het Fonds worden gewaardeerd volgens algemeen aanvaarde verslaggevingsgrondslagen. De internationale beleggingen zijn allemaal in een fund-to-fund structuur opgezet en afhankelijk van het onderliggende fonds wordt de taxatie 1x per kwartaal, 1x per jaar, of anders uitgevoerd. Hier is geen algemene afspraak over. Wel analyseert de vermogensbeheerder te allen tijde de waarde mutaties elk kwartaal en zal bij grote sprongen altijd navraag doen bij het betreffende onderliggende fonds.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Van ter beurze genoteerde aandelen is dit de beurswaarde. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Participaties in hypotheeken

Participaties in beleggingsfondsen die beleggen in hypothecaire leningen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. De actuele waarde is berekend door middel van de "discounted cash flow"-methode (hierna: DCF-model). Bij de actuele waarde berekening is uitgegaan van een aantal parameters c.q. veronderstellingen met betrekking tot de disconteringsvoet en de verwachte kasstroom. De disconteringsvoet bestaat uit een basisrente gelijk aan de euroswapcurve plus opslagen voor type onderpand, soort financiering en risicocategorie. De verwachte kasstroom is de te ontvangen rente en aflossing op basis van het gewogen gemiddelde moment van ontvangst inclusief het vervroegd aflossingsrisico. De gehanteerde parameters in het DCF-model zijn ultimo boekjaar geactualiseerd.

Leningen op schuldbekentenis

Leningen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, zijnde de contante waarde van de met vervroegde aflossing aangepaste kasstromen, verdisconteerd tegen de rente op staatsobligaties met vergelijkbare looptijden inclusief eventuele opslagen, behorende bij het risicoprofiel van de leningen.

LDI Pools

LDI Pools worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Dit is de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen actuele waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt behaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde.

2. Vorderingen en overlopende active

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien er sprake is van oninbaarheid. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4. Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, waaronder de weerstandsreserve, op het gewenste niveau zijn gebracht. Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve. In geval van reservetekort of dekkingstekort ontstaat er een negatieve algemene reserve. In voorgaande jaren werd een negatieve algemene reserve in de jaarrekening gepresenteerd als "cumulatief verliessaldo". Met ingang van dit boekjaar wordt het saldo gepresenteerd als "algemene reserve", ongeacht of er sprake is van een overschot of een tekort.

Weerstandsreserve

Op de balans wordt een weerstandsreserve aangehouden voor het bedrag dat boven de voorziening voor pensioenverplichtingen nog moet worden aangehouden om te komen tot het vereiste eigen vermogen ingevolge de FTK-toets.

Reserve overgangsregeling

Er wordt een reserve overgangsregelingen aangehouden in verband met de toekomstige lasten uit hoofde van de optrekregeling en overgangsregeling. Deze reserve wordt separaat op de balans getoond.

De reserve overgangsregelingen per 1 januari 2007 is gelijk aan het verschil tussen de contante waarde van de toekomstige optrek- en overgangsgarantielasten en de contante waarde van de toekomstige betreffende optrekpremie en overgangsgarantiepremie. De reserve wordt jaarlijks gevoed met de ontvangen optrek- en overgangsgarantiepremie. Aan de reserve worden onttrokken de benodigde koopsommen in verband met de toekenning van optrek- of overgangsgarantie-aanspraken, rekening houdend met de solvabiliteitsopslag. Tevens wordt het fondsrendement hierin verwerkt.

Bij het verlagen van de reserve, of het verlagen van de toekomstige premietoevoeging aan de reserve wordt rekening gehouden met het gegeven dat per einde 2005 de reserve premietekorten van 25 mln is gevormd uit de vrije reserve.

5. Technische voorzieningen

Het pensioenfonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. De voorwaardelijke toeslagverlening maakt geen onderdeel uit van de pensioenverplichtingen.

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement.
De volgende hoofd pensioenreglementen zijn van toepassing:

Pensioenreglement A

degenen die op of na 1 januari 2006 deelnemers zijn, premievrije deelneming vanwege arbeidsongeschiktheid, vrijwillige voortzetteren en FVP'ers (oude gevallen vanaf 1 januari 2006), degenen die op of na 1 januari 2006 deelnemer waren en nadien de deelneming voortzetten, gewezen deelnemers en gepensioneerd die deelnemer waren op of na 1 januari 2006.

Pensioenreglement B

degenen die voor 1 januari 2006 zijn gepensioneerd, gebruik maken van de prepensioenregeling en/of de toeslagregeling en op grond van die regeling(en) de deelneming voortzetten, gebruik maken van de VUT-regeling en op grond van die regeling de deelneming voortzetten, gewezen deelnemers van wie de deelneming voor 1 januari 2006 is beëindigd.

De pensioenaanspraken zijn verzekerd in eigen beheer.

Voorziening pensioenverplichting voor risico van het pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan:

voor de actieve deelnemers de - op basis van prudente grondslagen vastgestelde - actuariële contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken, inclusief de toegekende toeslagen;

voor niet-actieve deelnemers de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief de tot balansdatum verstrekte toeslagen;

voor arbeidsongeschikte deelnemers de actuariële contante waarde van de over de verstreken dienstjaren verkregen pensioenaanspraken, inclusief de toegekende toeslagen, inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige premies. Het betreft hierbij de contante waarde van de toekomstige - tot en met de pensioendatum - te betalen reglementaire pensioenbijdragen, waarbij de kans op revalidering buiten beschouwing is gelaten. Hierbij wordt rekening gehouden met de mate waarop de premie benodigd is, vanwege de verlaging van de opbouw;

voor huidige zieke (toekomstige arbeidsongeschikte) deelnemers tweemaal de premie vrijstellingsopslag (PVI-opslag) op de kostendekkende premie;

Voor pregepensioneerd en de VUT-ters de actuariële contante waarde van het ingegane prepensioen en het over de verstreken dienstjaren verkregen ouderdomspensioen en partnerpensioen, inclusief de toegekende toeslagen.

Tevens wordt hierbij betrokken het premievrijgestelde deel van de toekomstige werkgeverspremies tijdens prepensioen. Het betreft hierbij de contante waarde van de toekomstige - tot en met de pensioendatum - te betalen reglementaire pensioenbijdragen.

Invaliditeitspensioen

Voor het invaliditeitspensioen is de voorziening pensioenverplichtingen gelijk aan de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief de tot balansdatum verstrekte toeslagen. De contante waarde van de nieuw ontstane invaliditeitsgevallen als gevolg van het meer arbeidsongeschikt worden onder de WAO wordt verhoogd met 10% in verband met IBNR (Incurred But Not Reported; deelnemers die al wel meer arbeidongeschikt geworden zijn maar nog niet als zodanig aangemeld). Er wordt rekening gehouden met een revalidatiekans van 3%.

Niet-aangevraagde pensioenen

Voor verzekerden die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt en op de balansdatum nog geen ouderdomspensioen hebben aangevraagd, zijn de vervallen pensioentermijnen opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. Hierbij treden geen negatieve onderdelen van deze voorziening op.

De voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen.

Interest

Conform de Rentetermijnstructuur Financieel Toetsingskader, zoals deze wordt gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Door uitzonderlijke marktomstandigheden en gebrekkige liquiditeit in het lange eind van de interbancaire swapmarkt bestaat er volgens DNB onzekerheid omtrent juiste prijsvorming op de interbancaire swapmarkt. Als gevolg hiervan heeft DNB in lijn met artikel 126 van de Pensioenwet besloten de RTS (rentetermijnstructuur) ultimo 2011 vast te stellen als een gemiddelde van de RTS van alle handelsdagen in de periode 1 oktober tot en met 31 december 2011. De pensioenverplichtingen van het fonds zijn berekend op basis van deze door DNB aangepaste RTS. Dit heeft geresulteerd in een positief effect op de dekkingsgraad.

Sterfte

Er wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde "Prognosetafel 2010-2060" van het AG. Binnen de "Prognosetafel" wordt gerekend met sterfteprognoses met verwachte verbeteringen in de levenskansen van 2010 tot en met het jaar 2060. Hierbij wordt rekening gehouden met de Towers Watson ervaringssterfte.

Gehuwdheid

Reservering vindt plaats volgens de methode onbepaalde man/vrouw. Gehuwdheidsfrequenties worden ontleend aan de tabel Gehele Bevolking Mannen/Vrouwen 1985-1990. Op leeftijd 65 wordt de gehuwdheidsfrequentie op 1 verondersteld. Vanaf 65 jaar nemen de gehuwdheidsfrequenties af met de sterftkans van de verzorgde echtgeno(o)t(e).

Leeftijden

Leeftijden zijn vastgesteld in jaren en maanden nauwkeurig, uitgaande van de veronderstelling dat de verzekerden zijn geboren op de eerste juli van hun geboortjaar.

Leeftijdsverschil

Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Kosten

Voor uitvoeringskosten wordt een voorziening getroffen ter grootte van 4% van de voorziening pensioenverplichtingen.

Wezenpensioen

Ter dekking van het risico voor wezenpensioen wordt de voorziening voor het latent partnerpensioen, behorend bij nog niet ingegaan ouderdompensioen, verhoogd met 5%.

Uitkeringen

Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.

Flexibiliseringsfactoren

De flexibliteitsfactoren zijn gebaseerd op de volgende actuariële uitgangspunten:

Rekenrente

Op basis van de nominale rentetermijnstructuur per 30 september van het jaar voorafgaand aan het jaar van wijziging van de factoren. Er wordt geen gebruik gemaakt van demping in de rente of bandbreedtes.

Moment vaststelling

Eens in de drie jaar, op 1 januari. Voor het laatst per 1 januari 2011.

Actuariële grondslagen

Op basis van de fondsgrondslagen.

Seksneutraliteit

Op basis van de gemiddelde verdeling van de technische voorzieningen (per 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar van wijziging van de factoren) tussen mannen en vrouwen met leeftijd 60 tot en met 65 jaar; afgerond op 5-procentpunten.

6. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De voorziening pensioenverplichting voor risico deelnemers betreft pensioensparen.

Het opgebouwde kapitaal pensioensparen wordt gevormd door middel van het beschikbare premiestelsel.

Deze pensioenregeling is per 1 januari 2011 beëindigd. Het tot en met 31 december 2010 opgebouwde pensioenkapitaal is omgezet naar aanspraken in de basisregeling.

7. Andere voorzieningen

Voorziening ZVW-bijdrage

Naast de voorziening pensioenverplichtingen wordt een voorziening aangehouden voor de ZVW-bijdrage, die voor bepaalde pre-pensioneerden ten laste komt van het fonds. Deze voorziening is gelijk aan de som van de toekomstige ZVW-bijdragen.

8. Langlopende schulden

Spaarfonds gemoedsbezwaarden

Het bestuur kan individuele vrijstelling van deelneming aan de verplichte pensioenregelingen aan een werknemer verlenen, indien deze gemoedsbezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekeren. Dit ontslaat zijn werkgever noch betrokkene van de verplichting tot afdracht van de reguliere bijdragen aan het fonds. Deze bijdragen worden op een individuele spaarrekening gestort, waaraan jaarlijks intrest wordt toegevoegd.

De gespaarde bijdragen van de gemoedsbezwaarde worden na het bereiken van de 65-jarige leeftijd in gelijke termijnen aan betrokkene gedurende 15 jaren uitgekeerd. Bij overlijden van de gemoedsbezwaarde voordat de uitkeringen zijn ingegaan, wordt het saldo in gelijke termijnen gedurende 15 jaar aan de partner uitgekeerd. Bij overlijden van de gemoedsbezwaarde na ingang van de uitkering, worden de uitkeringen gedurende de resterende periode voortgezet ten behoeve van de partner.

9. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Alle schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Grondslag kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

10. Premiebijdragen risico pensioenfonds

Hieronder zijn opgenomen de over het boekjaar in rekening gebrachte en te brengen premies en koopsommen.

11. Premiebijdragen risico deelnemers

Hieronder zijn opgenomen de over het boekjaar in rekening gebrachte en te brengen premies en koopsommen.

12. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten uit beleggingsfondsen, interest en dividenden onder aftrek van de aan de beleggingen toe te rekenen kosten, alsmede de huren verminderd met de exploitatiekosten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

De indirecte beleggingsopbrengsten hebben betrekking op gerealiseerde en ongerealiseerde waardeinstijgingen of waarde-dalingen.

14. Mutatie voorziening pensioenverplichting

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagverlening

De onder dit hoofd opgenomen toename van de voorziening betreft het effect van toeslagverlening op de voorziening.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,296% (2010: 1,303%).

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijzigingen uit hoofde van overdrachten van rechten

Onder dit hoofd zijn de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten opgenomen.

Wijziging uit hoofde van verzwaring overlevingstafels

Om op een afdoende wijze rekening te houden met recente ontwikkelingen in de voorzienbare trend in overlevingskansen voor de gehele bevolking is de voorziening bepaald op basis AG-prognosetafels 2010-2060. De overgang naar deze tafels heeft in 2010 geleid tot een verhoging van de voorziening van € 24.758.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De onder dit hoofd opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de kanssystemen.

20. Saldo overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken.

21. Uitkeringen uit hoofde van herverzekering/ premies herverzekering

Het fonds kent de volgende soort herverzekering.

De herverzekeringen gelden alleen voor de aanvullende verzekeringen.

De risico's zijn in herverzekering gegeven bij de Algemene Levensherverzekering Maatschappij N.V. te Amsterdam.

Herverzekering van anw-verzekering

Het overlijdensrisico is volledig herverzekerd in de vorm van eenjarige risicoverzekeringen van kapitaal bij overlijden. De verzekeringen kunnen individueel door de werknemer of collectief via de werkgever worden afgesloten. De premiebetaling wordt via het fonds verricht.

Overige lasten

Deze zijn opgenomen voor de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen

7.6 Risicobeheer en derivaten

In het jaarverslag is ingegaan op de risico's die het pensioenfonds loopt en op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beperken. Onderstaand treft u kwantitatieve risico-informatie aan. Met betrekking tot de kwantitatieve informatie 2011 is uitgegaan van het doorkijkprincipe, de informatie sluit hierdoor mogelijk niet aan op de jaarrekening. Het doorkijkprincipe geeft echter een beter inzicht in de risico's van het fonds. Indien de vergelijkende cijfers op basis van doorkijkprincipe zijn aangeleverd door de vermogensbeheerders zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagen op opgebouwde pensioenrechten.

In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het tekort op FTK-grondslagen is als volgt:

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Voorziening pensioenverplichtingen (FTK-waardering) (a)	831.288	711.769
Buffers:		
S1 Renterisico	20.831	21.798
S2 Risico zakelijke waarden	65.259	53.873
S3 Valutarisico	0	0
S4 Grondstoffenrisico	0	0
S5 Kredietrisico	16.225	10.573
S6 Verzekeringstechnisch risico	26.437	20.142
Diversificatie effect	(45.001)	(35.187)
Totaal S (vereiste buffers) (b)	83.751	71.199
Vereist eigen vermogen (art. 132 Pensioenwet) (a+b)	915.039	782.968
Aanwezig vermogen (Totaal activa – schulden- reserve overgangsregeling)	820.783	735.464
Tekort	(94.256)	(47.504)

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de feitelijke asset mix in de evenwichtssituatie.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ▶ beleggingsbeleid;
- ▶ premiebeleid;
- ▶ herverzekeringsbeleid;
- ▶ toeslagverleningsbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings-)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het prijs(koers)risico, valutarisico en het renterisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen zoals vastgelegd in de ABTN. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door vermogensbeheerders in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktpositities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Prijrisico

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Voor de diversificatie inzake het soort belegging (zakelijke waarde, vastrentend en dergelijke) verwijzen wij naar de jaarrekening. Tevens verwijzen wij naar de diverse overige tabellen in deze risicoparagraaf waarin wordt aangegeven hoe de beleggingsportefeuille is gediversificeerd naar sector en regio.

Valutarisico

Valutarisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van de waarde van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Het deel dat buiten de euro wordt belegd bedraagt ultimo jaar circa 32% (2010: 33%) van de beleggingsportefeuille en is voor 96% (2010: 84%) afgedekt door de euro. Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten € 275.941 (2010: € 126.440). Het valutarisico wordt in onderstaande tabel weergegeven.

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	2011 Voor	Valutaderivaten discretionair	Valutaderivaten in Beleggingspools	Nettopositie (na)
EUR	573.151	135.439	135.568	844.158
GBP	24.867	-	-24.425	442
JPY	1.966	-9.699	-1.983	-9.716
USD	189.868	-125.218	-93.887	-29.237
OVERIGE	53.748	-5.456	-15.273	33.019
	<u>843.600</u>	<u>-4.934</u>	<u>-</u>	<u>838.666</u>

	2011 Voor	Valutaderivaten discretionair	Valutaderivaten in Beleggingspools	Nettopositie (na)
EUR	502.355	-53.064	179.504	628.795
GBP	24.273	-	-24.410	-137
JPY	16.929	-	-16.963	-34
USD	156.644	53.064	-120.284	89.424
OVERIGE	45.846	-	-17.847	27.999
	<u>746.047</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>746.047</u>

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	Balanswaarde	31 december 2011	Balanswaarde	31 december 2010
Duration van de vastrentende waarden (excl.)	433.531	5	446.152	5
Duration van de vastrentende waarden (incl.)	517.294	26	446.152	25
Duration van de (nominale)	831.288	19	711.769	18

Het (nominale) renterisico versus de (nominale) verplichtingen zijn voor circa 80% afgedekt. Een deel van de rente afdekking is afkomstig van de vastrentende waarden portefeuille. Het resterende deel van de afdekking welke niet wordt gedaan door de vastrentende waarden portefeuille geschiedt middels het gebruik van rentederivaten. Deze rentederivaten zijn ondergebracht in fondsen (LDI pools).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	2011	2010
	EUR	EUR
< 1 jaar	92.408	138.802
1 – 5 jaar	107.833	93.928
> 5 jaar	317.053	227.561
	<u>517.294</u>	<u>460.291</u>

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekingsnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

Met betrekking tot premiedebiteuren is er een risico dat de werkgevers de premiebijdragen niet kunnen betalen. Het fonds voert incassobeleid uit om de premiebijdragen zo snel mogelijk te innen.

In de onderstaande tabel wordt de verdeling van de beleggingen naar sector weergegeven

	2011 EUR	2010 EUR
Overheidsinstellingen	188.783	173.644
Beleggingsinstellingen (niet nader gespecificeerd)	77.333	2.456
Financiële instellingen	240.522	314.550
Handel- en industriële bedrijven	167.912	116.595
Nutsbedrijven	14.197	9.180
Vastgoed	95.427	69.481
Andere instellingen	54.492	60.141
	<u>838.666</u>	<u>746.047</u>

De verdeling naar regio inclusief verdeling naar overheidsinstelling en overige instelling is weergegeven in onderstaande tabel. De vergelijkende cijfers zijn niet in dezelfde mate van detail beschikbaar.

	Overheids- instellingen	Overige instellingen	2011 EUR Totaal	2010 EUR Totaal
Mature markets (excl. "PIGGS" landen)	157.202	577.293	734.495	678.008
Portugal		1.174	1.174	-
Ierland	299	3.773	4.072	-
Italië	11.200	8.028	19.228	-
Griekenland	1.187	205	1.392	-
Spanje	4.740	7.803	12.543	-
Emerging markets	11.806	31.855	43.661	38.295
Andere	2.351	19.750	22.101	29.744
	<u>188.785</u>	<u>649.881</u>	<u>838.666</u>	<u>746.047</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Overheids- instellingen	Financiële instellingen	Overige instellingen	2011 EUR Totaal	%
AAA	84.200	33.237	70.209	187.646	36
AA	3.074	37.229	4.022	44.325	9
A	17.731	37.790	21.056	76.577	15
BBB	5.877	8.191	29.213	43.281	8
<BBB	6.051	4.529	15.983	26.563	5
GEEN RATING*	303	83.529	55.070	138.902	27
	<u>117.236</u>	<u>204.505</u>	<u>195.553</u>	<u>517.294</u>	<u>100</u>

* Betreft voornamelijk hypotheek en derivaten vanuit de LDI Pools.

	Overheids- instellingen	Financiële instellingen	Overige instellingen	2010 EUR Totaal	%
AAA	114.977	48.893	-	163.870	36
AA	37.593	34.651	-	72.244	15
A	1.844	53.664	-	55.508	12
BBB	3.807	26.387	-	30.194	7
<BBB	9.166	17.845	-	27.011	6
GEEN RATING*	6.257	55.949	49.258	111.464	24
	173.644	237.389	49.258	460.291	100

* Betreft voornamelijk hypotheek en derivaten vanuit de LDI Pools

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Voor het fonds geldt dat de ontvangsten inzake premiebijdragen hoger zijn dan de uitbetalingen inzake uitkeringen, waardeoverdrachten en overige uitgaven. Het liquiditeitsrisico is hierdoor beperkt.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven) en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van AG-prognosetafel 2010-2060 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Door gebruik te maken van de nieuwe AG-prognosetafel 2010-2060 is rekening gehouden met het feit dat de levensverwachting sterker is toegenomen dan was voorzien in de vorige prognosetafel.

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Het risico is door het fonds niet herverzekerd.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien. Het risico is door het fonds niet herverzekerd.

Toeslagverleningsrisico (actuariële risico's)

Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken die op grond van het pensioenreglement zijn vastgesteld, kan jaarlijks toeslag worden verleend van maximaal de algemene loonontwikkeling in de bedrijfstak. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er bestaat geen recht op toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening plaats vindt. Bovendien wordt door het pensioenfonds voor deze voorwaardelijke toeslagverlening geen reserve aangehouden en geen premie betaald om in de toekomst toeslagen te kunnen toekennen. De toeslagen worden gefinancierd uit de groei van het vermogen ten opzichte van de verplichtingen.

Dekkingsgraad

Indexatie (in % van loon-c.q.prijsinflatie)

Lager dan 104,3 %	nee
Tussen 104,3 en vereiste dekkingsgraad %	gedeeltelijk
Hoger dan vereiste dekkingsgraad %	volledig (eventueel na-toeslagverlening en premiekorting)

Ultimo 2010 bedraagt de nominale dekkingsgraad op basis van FTK 98,7% (31 december 2010: 103,3%) op basis van FTK.

Het fonds kent per 1 januari 2012 geen indexatie over het jaar 2011 toe.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Dit betreft per 31 december 2011 de volgende posten:

	2011	2010
Aandelen		
S&P 500 CTF	-	53.563
Vastrentende warden		
Government of France	62.672	51.179
Federal Republic of Germany	48.340	36.181
Republic of Italy	-	21.863
Kingdom of Netherlands	39.471	28.840
JP Morgan	-	46.801

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Het bestuur heeft een bewuste keuze gemaakt om vastrentende waarden aan te houden welke zijn uitgegeven door "triple A" landen.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuille-

lestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- ▶ Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- ▶ Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- ▶ Swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft inzicht in derivatenposities per:

31 december 2011						
Type contract	Instrument	Expiratiedatum	Contractomvang	Actuele waarde Activa	Actuele waarde Passiva	
FFX forward	USD	13-1-2012	140.375	140.375	145.309	
Aandelenoptie	Put Optie		90.000	5.168	-	
				145.543	145.309	
31 december 2010						
Type contract	Instrument	Expiratiedatum	Contractomvang	Actuele waarde Activa	Actuele waarde Passiva	
FFX forward	USD	31-01-2011	53.066	53.844	53.066	
Aandelenoptie	Put Optie			3.586	3.565	
				57.430	56.631	

7.7 Toelichting op de balans per 31 december 2011

Activa

(in eenheden van duizend euro)

1. Beleggingen

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Verloopstaat 2011

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari	69.481	214.740	446.152	799	14.875	746.047
Aankopen / verstrekkingen	21.512	140.533	168.624	2.723	-	333.392
Verkopen / aflossingen	-	(105.178)	(197.365)	-	(14.206)	(316.749)
Herwaardering	(209)	(21.062)	100.317	(3.288)	2187	5.976
	90.784	229.033	517.728	234	887	838.666
Bij: derivaten met negatieve waarde				6.930		6.930
Beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2011	90.784	229.033	517.728	7.164	887	845.596

Verloopstaat 2010

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari	85.124	247.205	341.599	(3.001)	8.664	679.591
Aankopen / verstrekkingen	6.778	82.253	256.567	18.269	11.000	374.867
Verkopen / aflossingen	(20.282)	(136.801)	(191.989)	(5.365)	(5.912)	(360.349)
Herwaardering	(2.139)	22.083	39.975	(9.104)	1.123	51.938
	69.481	214.740	446.152	799	14.875	746.047
Bij: derivaten met negatieve waarde				-		-
Beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2010	69.481	214.740	446.152	799	14.875	746.047

Binnen de beleggingenpools worden aandelen uitgeleend. De waarde van de uitgeleende aandelen bedraagt ultimo 2011 € 605 (2010: nihil).

Hiervoor is onderpand ontvangen in de vorm van AAA Staatsobligaties met een waarde per ultimo 2011 van € 692 (2010: nihil).

Binnen de fondsen wordt gebruik gemaakt van derivaten, er is sprake van collateral management.

Ultimo 2011 bedraagt het ontvangen collateral € 86.925 (2010: € 47.187) en het betaalde collateral € 1.033 (2010: € 105)

	2011	2010
Vastgoedbeleggingen		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties vastgoedbeleggingsfondsen	87.952	66.796
<i>Overige</i>		
Kortlopende vorderingen inzake vastgoedbeleggingen	2.106	1.583
Liquide middelen inzake vastgoedbeleggingen	726	1.102
Totaal vastgoedbeleggingen	90.784	69.481
Aandelen		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties aandelenfondsen	229.033	214.740
Vastrentende waarden		
<i>Obligaties</i>		
<i>Directe beleggingen</i>		
Niet-officieel genoteerde obligaties	71.404	65.986
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties in obligatiefondsen	169.917	130.531
Totaal obligaties	241.321	196.517
Participaties in hypotheke		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties in hypotheekfondsen	54.416	47.925
<i>Overige</i>		
Kortlopende vorderingen inzake participaties in hypotheke	493	1.115
Liquide middelen inzake participaties in hypotheke	1	218
Totaal participaties in hypotheke	54.910	49.258
<i>Leningen op schuldbekentenis</i>	1	2
<i>LDI Pools</i>		
<i>Indirecte beleggingen</i>		
Participaties in LDI Pools	221.496	200.375
Totaal vastrentende waarden	517.728	446.152
Derivaten		
Derivaatcontracten kunnen zowel een positieve als een negatieve waarde hebben. Hieronder zijn de contracten uitgesplitst naar contracten met een positieve en negatieve waarde.		
De derivaten met een negatieve waarde ultimo boekjaar zijn opgenomen onder de overige schulden.		
<i>Valutaderivaten</i>		
Positieve waarde	1.996	778
Negatieve waarde	(6.930)	-
Saldo	(4.934)	778
<i>Overige derivaten</i>		
Positieve waarde	5.168	21
Negatieve waarde	-	-
Saldo	5.168	21
Totaal derivaten	234	799

	2011	2010
Overige Beleggingen		
Commodities	-	12.639
GTAA	897	1.500
Overige		
Liquide middelen inzake beleggingen	(5)	736
Kortlopende vorderingen inzake overige beleggingen	242	-
Kortlopende schulden inzake overige beleggingen	(247)	-
Totaal overige	10	736
Totaal overige beleggingen	887	14.875
Totaal beleggingen risico pensioenfonds	838.666	746.047
Derivaten met negatieve waarde	6.930	-
Beleggingen risico pensioenfonds overeenkomstig activazijde balans	845.596	746.047

Uitsplitsing actuele waarde naar waarderingsmethode

Op basis van de stand ultimo boekjaar kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Directe markt noteringen	Afgeleide markt noteringen	Waarderings- modellen en -technieken	Totaal
<i>31 december 2011</i>				
Vastgoedbeleggingen	726	-	90.058	90.784
Aandelen	9.783	219.250	-	229.033
Obligaties	71.404	169.917	-	241.321
Participaties in hypotheken	-	-	54.910	54.910
Leningen op schuldbekentenis	-	1	-	1
LDI Pools	-	221.496	-	221.496
Derivaten	-	-	-	234.234
GTAA	-	897	-	897
Overige beleggingen	(5)	(5)	-	(10)
Totaal	81.908	611.556	145.202	838.666
<i>31 december 2010</i>				
Vastgoedbeleggingen	-	-	69.481	69.481
Aandelen	-	214.740	-	214.740
Obligaties	65.986	130.531	-	196.517
Participaties in hypotheken	-	-	49.258	49.258
Leningen op schuldbekentenis	-	2	-	2
LDI Pools	-	200.375	-	200.375
Derivaten	-	-	799	799
Commodities	-	12.639	-	12.639
GTAA	-	1.500	-	1.500
Overige beleggingen	736	-	-	736
Totaal	66.722	559.787	119.538	746.047

2. Vorderingen en overlopende activa

	2011	2010
Premies		
Aan het eind van het boekjaar vastgestelde nog te ontvangen premies	622	583
Voorzieningen tegen verlies op premievorderingen	(203)	(282)
	<u>419</u>	<u>301</u>
Nader vast te stellen volgend boekjaar	443	892
	<u>862</u>	<u>1.193</u>
Overige vorderingen		
<i>Pensioenen</i>		
Uitkeringen	38	71
Waardeoverdrachten	345	214
	<u>383</u>	<u>285</u>
<i>Kosten</i>		
Administratiekosten	318	3
Overige kosten	-	1
	<u>318</u>	<u>4</u>
Totaal overige vorderingen	<u>701</u>	<u>289</u>

3. Overige activa

<i>Liquide middelen</i>		
Rekening courant Staalbankiers	52	1.241
	<u>52</u>	<u>1.241</u>

Passiva

4. Stichtingskapitaal en reserves

Solvabiliteit en dekkingsgraad	2011		2010	
	€	%	€	%
Aanwezig eigen vermogen	(10.505)	-1,3%	23.695	3,3%
Minimaal vereist eigen vermogen	35.745	4,3%	30.606	4,3%
Vereist eigen vermogen	83.751	10,1%	71.199	10,0%
Dekkingsgraad		<u>98,7%</u>		<u>103,3%</u>

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totaal activa -/- Technische voorzieningen voor risico deelnemers -/- Technische voorzieningen afgedekt door garantie contract -/- Andere voorzieningen -/- Overige schulden en overlopende passiva) / Technische voorzieningen voor risico fonds.

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als dekkingstekort.

Voor de berekening van het vereiste eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaard model. Per 31 december 2011 voldoet het fonds aan de wettelijke normen met betrekking tot het minimum vereist eigen vermogen. Ultimo 2008 voldeed het fonds niet aan de wettelijke normen met betrekking tot het minimum vereist vermogen. Door het bestuur is naar aanleiding van het niet voldoen aan de wettelijke normen ultimo 2008 hiervan melding gemaakt bij de toezichthouder DNB en in 2009 is een korte- en lange termijnherstelplan ingediend. Dit herstelplan is goedgekeurd door DNB.

Op basis van de door het bestuur uitgevoerde evaluatie van het herstelplan in januari 2012, wordt ultimo 2012 een dekingsgraad verwacht die hoger is dan de minimaal vereiste dekingsgraad. Het bestuur heeft besloten geen voorgenomen kortingsmaatregel per 1 april 2013 te nemen.

Ontwikkelingen met betrekking tot de dekingsgraad en het herstelplan

In 2011 heeft de dekingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

	Werkelijk 2011 %	Herstelplan 2011 %
Dekingsgraad per 1 januari 2011	103,3	99,3
Premie	1,9	0,7
Uitkeringen	0,1	0,0
Toeslagverlening	0,0	0,0
Verandering van de rentetermijnstructuur	(3,5)	0,0
Rendement op beleggingen	(2,1)	2,1
Overige oorzaken en kruiseffecten	(1,0)	0,1
Dekingsgraad per 31 december 2011	<u>98,7</u>	<u>102,2</u>

Verklaring voor de afwijking tussen werkelijk en het herstelplan

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

De rentetermijnstructuur is in 2011 verder gedaald, terwijl in het herstelplan geen wijziging van de RTS is verondersteld.

Het negatieve effect van de wijziging van de RTS, na afdekking van renterisico, bedraagt 3,5% op de dekingsgraad.

Het beleggingsrendement, voor rente afdekking, is lager dan het voor het herstelplan veronderstelde beleggingsrendement.

De dekingsgraad bedroeg op 31 december 2011 98,7% en liep daarmee achter op het herstelplan dat uitgaat van 102,2% op die datum.

	2011	2010
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	(47.504)	(36.778)
<i>Mutaties</i>		
Bestemming van het saldo van baten en lasten	<u>(46.752)</u>	<u>(10.726)</u>
Stand per 31 december	<u>(94.256)</u>	<u>(47.504)</u>
Weerstandsreserve		
Stand per 1 januari	71.199	75.575
<i>Mutaties</i>		
Bestemming van het saldo van baten en lasten	<u>12.552</u>	<u>(4.376)</u>
Stand per 31 december	<u>83.751</u>	<u>71.199</u>
Reserve overgangsregeling		
Stand per 1 januari	10.666	19.181
<i>Mutaties</i>		
Bestemming van het saldo van baten en lasten	<u>6.598</u>	<u>(8.515)</u>
Stand per 31 december	<u>17.264</u>	<u>10.666</u>

5. Technische voorzieningen

	2011	2010
Voorziening pensioenverplichting voor risico van het pensioenfonds		
Stand per 1 januari	711.769	623.996
<i>Mutaties</i>		
Pensioenopbouw	22.220	19.883
Rentetoevoeging	9.173	8.044
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	(25.322)	(28.529)
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	(179)	(438)
Wijziging marktrente	115.274	62.109
Wijzigingen uit hoofde van waardeoverdrachten	(847)	(1.087)
Wijzigingen uit hoofde van verzekering overlevingstafels	-	24.758
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	(800)	3.033
<i>Totaal mutaties</i>	119.519	87.773
Stand per 31 december	<u>831.288</u>	<u>711.769</u>

Hieronder is een uitsplitsing van de opbouw van de technische voorziening voor risico pensioenfonds naar aantal en omvang op basis van de soort deelnemer

	2011	€	2010	€
	Aantal		Aantal	
Actieve deelnemers	6.707	374.754	7.127	326.370
Pensioengerechtigden	7.799	275.084	7.863	239.722
Gewezen deelnemers	15.873	181.450	16.665	145.677
Totaal	<u>30.379</u>	<u>831.288</u>	<u>31.655</u>	<u>711.769</u>

6. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2011	2010
Stand per 1 januari	68	72
<i>Mutaties</i>		
Rendementstoevoeging	-	10
Overige mutaties	(68)	(14)
	<u>(68)</u>	<u>(4)</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>68</u>

Hieronder is een uitsplitsing van de opbouw van de technische voorziening voor risico deelnemers naar aantal en omvang op basis van de soort deelnemer.

	2011	€	2010	€
	Aantal		Aantal	
Actieve deelnemers	-	-	11	68
Totaal	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>11</u>	<u>68</u>

De regeling is vervallen, de aanspraken zijn met ingang van 1 januari 2011 opgenomen in de Voorziening voor Pensioenverplichtingen risico fonds.

7. Andere voorzieningen

	2011	2010
<i>Voorziening ZVW bijdrage</i>		
Stand per 1 januari	43	82
<i>Mutaties</i>		
Onttrekking voorziening	(23)	(39)
Stand per 31 december	<u>20</u>	<u>43</u>
Totaal andere voorzieningen per 31 december	<u>20</u>	<u>43</u>

8. Langlopende schulden

	2011	2010
<i>Spaarfonds gemoedsbezwaarden</i>		
Stand per 1 januari	796	737
<i>Mutaties</i>		
Storting bijdragen	23	36
Interestvergoeding	15	23
Uitkeringen	(12)	-
Correcties voorgaande jaren	(9)	-
	<u>17</u>	<u>59</u>
Stand per 31 december	<u>813</u>	<u>796</u>

9. Overige schulden en overlopende passiva

	2011	2010
<i>Te verrekenen premies</i>		
Vastgestelde nog te verrekenen premies	333	348
	<u>333</u>	<u>348</u>
<i>Pensioenen</i>		
Belastingen en sociale lasten	473	531
Uitkeringen	7	5
Waardeoverdrachten	134	210
Uit hoofde van herverzekeringen	11	18
	<u>625</u>	<u>764</u>
<i>Derivaten</i>		
Valutaderivaten risico pensioenfonds	6.930	-
	<u>6.930</u>	<u>-</u>
<i>Kosten</i>		
Administratiekosten	-	74
Advies- en controle kosten	68	88
Beleggingskosten	333	335
Overige	42	124
	<u>443</u>	<u>621</u>
Totaal overige schulden en overlopende passiva	<u>8.331</u>	<u>1.733</u>

7.8 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Administratiekosten

Inzake het voeren van de administratie van het fonds is in 2009 een nieuwe uitbestedingsovereenkomst pensioenbeheer met Syntrus Achmea afgesloten. De looptijd van deze overeenkomst is van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2014.

Vermogensbeheerkosten

Met de vermogensbeheerder F&C Netherlands BV is een vermogensbeheerovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan, met een opzegtermijn van 1 jaar.

Derivaten

Voor de contract omvang van de derivaten wordt verwezen naar de toelichting behorende tot de jaarrekening 2011 paragraaf “specifieke financiële instrumenten (derivaten)”.

7.9 Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

(in eenheden van duizend euro)

	2011	2010
De omzet zijnde de premies en de directe beleggingsopbrengsten bedraagt:	46.634	47.409

10. Premiebijdragen risico pensioenfonds

	Werkgevers- gedeelte	Werknemers- gedeelte	2011	2010
Periodieke premies	-	-	-	-
- Verplichte verzekering	14.803	14.803	29.606	36.682
- Extra premie overgangsregeling	-	6.266	6.266	-
- Voortgezette verzekering	(30)	904	874	2.146
- ANW-hiaatverzekering	-	98	98	104
	<u>14.773</u>	<u>22.071</u>	<u>36.844</u>	<u>38.932</u>
Koopsommen			-	7
Mutaties inzake voorziening premievorderingen			79	(43)
Bijdragen spaarfonds voor gemoedsbezwaarden			85	36
Afschrijving premievorderingen			(83)	-
			<u>36.925</u>	<u>38.932</u>
			2011	2010

Samenstelling premiebijdragen

De kostendekkende premie over het boekjaar bedraagt	28.896	29.916
De feitelijke premie over het boekjaar bedraagt (inclusief premie voor risico deelnemers)	36.407	37.666
De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:		

	2011	2010
Kosten pensioenopbouw	24.528	25.015
Opslag voor uitvoeringskosten	1.026	1.062
Opslag voor instandhouden vereiste vermogen	2.534	3.115
PVI opslag	808	724
	<u>28.896</u>	<u>29.916</u>

11. Premiebijdragen risico deelnemers

	2011	2010
Premiebijdragen risico deelnemers	-	5

12. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds 2011

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	3.753	(209)	(388)	3.156
Aandelen	1.327	(21.062)	(812)	(20.547)
Vastrentende waarden	4.143	100.317	(665)	103.795
Derivaten	-	(3.288)	(142)	(3.430)
Overige beleggingen	481	218	-	699
Overig	86	-	-	86
	<u>9.790</u>	<u>75.976</u>	<u>2.007</u>	<u>83.759</u>

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds 2010

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	2.985	(2.139)	(248)	598
Aandelen	1.066	22.083	(486)	22.663
Vastrentende waarden	4.379	39.975	(1.027)	43.327
Derivaten	-	(9.104)	-	(9.104)
Overige beleggingen	-	91.123	-	1.132
Overig	38	-	-	38
	<u>8.477</u>	<u>51.938</u>	<u>1.761</u>	<u>58.654</u>

13. Uitkeringen en winstaandeel uit hoofde van herverzekering

	2011	2010
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	<u>376</u>	<u>-</u>

Lasten

14. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

	2011	2010
<i>Pensioenopbouw</i>		
Pensioenopbouw	22.220	19.883
<i>Rentetoevoeging</i>		
Interesttoevoeging voorziening pensioenverplichtingen tegen rekenrente 1,296% (2010: 1,303%)	9.173	8.044
<i>Onttrekkingen voor pensioenuitkeringen</i>		
Onttrekking uit de voorziening pensioenverplichtingen en pensioenuitkeringen	(25.322)	(28.529)
<i>Onttrekkingen voor pensioenuitvoeringskosten</i>		
Toevoeging aan technische voorziening in verband met kosten voorziening Vrijval voor kosten uit technische voorziening	868 <u>(1.047)</u> (179)	795 <u>(1.233)</u> (438)
<i>Wijziging markrentre</i>		
De voorziening pensioenverplichting wordt gewaardeerd op basis van de rentetermijnstructuur	115.274	62.109
<i>Wijzigingen uit hoofde van overdrachten van rechten</i>		
Inkomende waardeoverdrachten actuariel	1.224	1.405
Uitgaande waardeoverdrachten actuariel	<u>(2.071)</u> (847)	<u>(2.492)</u> (1.087)
<i>Wijziging uit hoofde van verzwaring overlevingstafels</i>		
Verzwaring overlevingstafels	-	24.758
<i>Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen</i>		
Resultaat op sterfte	(2.522)	(254)
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	373	(299)
Resultaat op mutaties	266	(64)
Voorziening gemiste premie werkgever in het kader van VUT en prepensioen	(357)	(687)
Toekenning overgangsregeling	126	2.092
Toekenning uit optrekregeling	904	1.390
Toevoeging voorziening overkook	410	855
	<u>(800)</u>	<u>3.033</u>
	<u>119.519</u>	<u>87.773</u>

15. Pensioenuitkeringen

	2011	2010
Ouderdomspensioen	15.701	13.929
Nabestaanden pensioen	3.327	3.119
Wezenpensioen	107	96
Invalideitpensioen	510	570
Prepensioen	4.171	7.031
<i>Overige uitkeringen:</i>		
- Afkoop wegens gering bedrag	1.392	855
- Overige uitkeringen	358	632
- Eenmalige uitkeringen	278	3.495
	<u>25.844</u>	<u>29.727</u>

16. Pensioenuitvoeringskosten

	2011	2010
Aandeel administratiekosten Syntrus Achmea Pensioenbeheer		
Boekjaar	1.929	2.308
Vorig boekjaar	73	(11)
	<u>2.002</u>	<u>2.297</u>
Andere kosten:		
Advieskosten	64	63
Kosten actuaris inzake jaarwerk	149	124
Honoraria accountant	57	31
Bestuurskosten	137	55
De Nederlandsche Bank	50	44
Autoriteit Financiële Markten	14	7
Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen	32	27
Incassokosten	(26)	(23)
Overige kosten	69	123
	<u>546</u>	<u>451</u>
	<u>2.548</u>	<u>2.748</u>

Bestuurdersbeloning

De beloning aan bestuurders bedraagt	131	50

De stijging van de bestuurdersbeloning ten opzichte van 2010 wordt veroorzaakt door het feit dat CAO-bepalingen die betrekking hebben op de financiering van bestuursactiviteiten voor het pensioenfonds in 2011, niet meer algemeen verbindend worden verklaard.

Dientengevolge kunnen sociale partners geen subsidie meer krijgen uit het Fonds OO&A Houthandel voor bestuursactiviteiten voor het pensioenfonds en komen deze kosten voor rekening van het pensioenfonds.

Personeel

Het fonds heeft zowel in 2011 als in 2010 geen personeel in dienst. De beheeractiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van Syntrus Achmea Pensioenbeheer dan wel vermogensbeheerder.

Honoraria accountant

De externe accountant is KPMG Accountants N.V.

Op grond van artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is de vermelding van de honoraria van de accountant als volgt:

Onderzoek van de jaarrekening	42	27
Afrekening van de jaarrekening 2010	15	-
Andere controlediensten	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet controlediensten	4	4
	<u>61</u>	<u>31</u>

Het onderzoek van de jaarrekening omvat zowel de wettelijke controle van de statutaire jaarrekening als de verslagstaten in het kader van de Pensioenwet. De andere niet controlediensten bevatten kosten inzake compliance onderzoek.

17. Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2011	2010
Mutatie voorziening voor risico deelnemers	<u>(68)</u>	<u>(4)</u>
	<u>(68)</u>	<u>(4)</u>

18. Wijzigingen andere voorzieningen

	2011	2010
Voorziening ziektekostenvergoeding	<u>(23)</u>	<u>(39)</u>
	<u>(23)</u>	<u>(39)</u>

19. Mutatie langlopende schulden

	2011	2010
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	<u>17</u>	<u>59</u>
	<u>17</u>	<u>59</u>

20. Saldo overdracht van rechten

	2011	2010
Inkomende waardeoverdrachten overdrachtsom individueel	(1.094)	(1.089)
Inkomende waardeoverdrachten overdrachtsom collectief	-	23
Uitgaande waardeoverdrachten overdrachtsom individueel	1.821	1.828
	<u>727</u>	<u>762</u>

21. Premies herverzekeringen

	2011	2010
Premies herverzekeringen overlijdensrisico	<u>98</u>	<u>80</u>
	<u>98</u>	<u>80</u>

22. Overige lasten

	2011	2010
Schadeloosstelling ASR	<u>-</u>	<u>102</u>
	<u>-</u>	<u>102</u>

7.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel heeft de jaarrekening 2011 vastgesteld in de vergadering van 7 juni 2012.

De Meern, 7 juni 2012

L.P. Raadgever
Voorzitter

W.B. Groen
Secretaris

8 Overige gegevens

8.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die nadere informatie geven op de feitelijke situatie per balansdatum.

8.2 Resultaatbestemming

In de statuten is geen bepaling opgenomen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten. Voor de bestemming van het resultaat wordt verwezen naar de staat van baten en lasten.

8.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel te Amsterdam is aan Towers Watson B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het verslagjaar 2011.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- ▶ heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en;
- ▶ heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131, 132 en 133.

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel is naar mijn mening slecht, vanwege een dekkingstekort.

Op basis van de door het pensioenfonds uitgevoerde evaluatie van het herstelplan constateer ik dat het dekkingstekort en reservetekort naar verwachting binnen de gestelde termijnen zullen zijn opgeheven. Hierbij geldt evenwel dat het pensioenfonds naar verwachting niet volledig uitvoering zal kunnen geven aan het toeslagbeleid.

Purmerend, 22 juni 2012

Mw. A. Plekker AAG

Verbonden aan Towers Watson B.V.

8.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2011 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van het bestuur, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van het bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 26 juni 2012

J.P. Faber RA
verbonden aan KPMG Accountants N.V.

8.5 Nevenfuncties bestuur

W.B. Groen

- ▶ lid Sociale Commissie Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen
- ▶ bestuurslid Stichting WESP
- ▶ bestuurslid Fonds OO&A Houthandel
- ▶ voorzitter St. Mr. H.C. Dresselhuysfonds (beleggingsstichting VVD)
- ▶ voorzitter MHC Steenwijk; hockeyclub (t/m mei 2011)
- ▶ lid raad van toezicht Zorgcombinatie Noorderboog
- ▶ directeur Wicherson-Groen Holding B.V.
- ▶ bestuurslid Paritair Beraad Houthandel
- ▶ voorzitter BC Steenwijkerland (ondernemersvereniging)

F.A. de Boer

- ▶ bestuurslid (roulerend voorzitter/secretaris) Fonds OO&A Houthandel
- ▶ bestuurslid SIVAG
- ▶ secretaris Sectie Technische Zaken van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen
- ▶ lid Commissie De Boer
- ▶ lid Sociale Commissie Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen
- ▶ secretaris Paritair Beraad Houthandel
- ▶ lid CAO overleg Houthandel
- ▶ lid Geschillencommissie CAO voor de houthandel
- ▶ lid Paritaire Commissie Stichting Hout & Meubel
- ▶ lid Adviescommissie voor dispensatieaangelegenheden in de houthandel
- ▶ eigenaar Administratiekantoor F.A. de Boer

H.J. van Meerten

- ▶ lid Sociale Commissie Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen
- ▶ lid Paritair Beraad Houthandel
- ▶ lid CAO-overleg Houthandel
- ▶ adjunct-directeur N.V. Deli Maatschappij
- ▶ directeur Deli Services B.V.
- ▶ procuratiehouder Jongeneel Holding B.V. en Heuvelman Holding B.V.
- ▶ adjunct-directeur NVDU Acquisition B.V.
- ▶ directeur PRO-VAK B.V.

L.P. Raadgever

- ▶ bestuurder CNV Vakmensen (CAO-onderhandelaar)
- ▶ bestuurslid Bpf Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven,
- ▶ bestuurslid Bpf Houtverwerkende Industrie
- ▶ bestuurslid Bpf voor de sector waterrecreatie en de kunststoffen en houten jachtbouw
- ▶ bestuurslid van diverse paritaire fondsen en organen alsmede paritaire commissies en werkgroepen in de houthandel, meubelindustrie, houtverwerkende industrie en de kunststoffen en houten jachtbouw alsmede waterrecreatie-ondersteunende activiteiten

A.A.J. Heijnen

- ▶ bestuurslid Bpf Houtverwerkende Industrie
- ▶ bestuurslid Bpf voor de sector waterrecreatie en de kunststoffen en houten jachtbouw
- ▶ bestuurslid Bpf Meubelindustrie en Meubileringsbedrijven
- ▶ bestuurslid Bpf Betonmortelindustrie

C. van der Veer

- › bestuurslid Bpf Bouw
- › sectorbestuurder FNV Bouw (CAO-onderhandelaar en werknemers-vertegenwoordiger bij de paritaire organen in de Meubel- en Houtsector)
- › vertegenwoordiger FNV Bouw in FSC int. En FSC Nederland
- › bestuurslid FSC Nederland en bestuurslid van het Policy and Standard Comité van FSC Int.

P.J. van Drimmelen

- › Directielid Hout groep Van Drimmelen
- › plv. bestuurslid Bpf Houthandel
- › lid Sociale Commissie Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen
- › bestuurslid SIVAG
- › penningmeester Rotterdamse Ondernemers Sociëteit (tot juli 2011)

P. Ansems

- › plv. bestuurslid Bpf Houthandel
- › bestuurslid Fonds OO&A Houthandel
- › regiobestuurder FNV Bouw Noordwest
- › bestuurslid SIVAG
- › lid CAO-overleg Houthandel
- › bestuurslid Paritair Beraad Houthandel
- › lid adviescommissie dispensatieaangelegenheden in de Houthandel

9 Verklarende woordenlijst

ABTN

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Pensioenfondsen dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

AIBOR

Amsterdam Interbank Offered Rate, basistarief voor depositotarieven van banken in Nederland.

ALM

Asset Liability Management

Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

Basispunt

1 basispunt is 1/100 procentpunt

Benchmark

Vergelijkingsmaatstaf

Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Contante waarde aanspraken

Bedrag dat op een bepaald moment nodig is om in de toekomst de betalingen van de toegezegde uitkering te kunnen doen. Hierbij is rekening gehouden met rente en actuariële grondslagen.

Corporate Governance

Goed ondernemerschap; o.a. integer en transparant handelen door het bestuur, alsmede goed toezicht hierop. Ook het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde beleid en het toezicht hierop valt eronder.

Dekkingsgraad

Procentuele verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de contante waarde van alle opgebouwde aanspraken.

Deposito

Tegood bij een bankinstelling, waarover eerst na verloop van een overeengekomen tijdsduur (maximaal 2 jaar) kan worden beschikt.

Derivaat

Financieel contract waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Voorbeelden: futures, swaps.

Dispensatie

Vrijstelling van de verplichte deelneming aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds.

Duration

Gewogen gemiddelde looptijd van een lening; maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen.

Excedentpensioen

Pensioenaanspraken boven de basisregeling van het fonds, betrekking hebbend op hetzelfde dienstverband.

Exposure

Mate waarin wordt deelgenomen in het marktrendement en risico. Een exposure van 100% wil zeggen dat de koersontwikkeling van de onderliggende waarde voor 100% zal worden doorgegeven in de portefeuille.

Franchise

Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend salaris worden geen aanspraken opgebouwd.

FTK

Financieel Toetsingskader. Stelsel van door de DNB voor in de toekomst te hanteren waarderingsmethoden.

Hedgefonds

Fondsen waarbij gebruik gemaakt wordt van een breed scala aan beleggingsstrategieën en –instrumenten om onder alle marktomstandigheden een absoluut (positief) rendement te halen.

High Yield (obligaties)

Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lage kredietwaardigheid.

IASB

International Accounting Standards Board

Onafhankelijk orgaan dat de standaard voor financiële verslaglegging vaststelt, die wereldwijd (kunnen) worden toegepast.

IFRS**International Financial Reporting Standards**

Internationale standaard inzake financiële verslaglegging.

Outperformance

Er wordt een beter resultaat behaald dan de benchmark.

Overrente

Het rendement boven de rekenrente (normaal: 4%).

Pensioengrondslag

Het deel van het pensioengevend loon boven de franchise. Over de pensioengrondslag worden aanspraken opgebouwd.

Performance

Direct resultaat in de vorm van rente en dividend-opbrengsten; indirect resultaat door waardeverandering van de portefeuille.

PVD

Premievrije deelneming wegens arbeidsongeschiktheid

Rekenrente

Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.

Rentedekking

Financieringsvorm waarin de betaalde premies gelijk zijn aan de contante waarde van de aanspraak die in dat jaar begint.

ROZ-IPD

Rendement van de gangbare institutionele vastgoedindex. Securities lending

Het voor een bepaalde tijd uitlenen van effecten, waarbij een leenvergoeding wordt ontvangen. De uitlener blijft eigenaar en loopt dus het risico dat aan effecten verbonden is.

Solvabiliteit

Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.

STAR**Stichting van de Arbeid**

Een landelijk overlegorgaan van de centrale organisaties van zowel werkgevers als werknemers in Nederland.

Sterftegrondslagen

Berekeningsmethode gebaseerd op een statistisch overzicht van de sterftekans per leeftijd van een bepaalde groep personen.

Swap

Ruil van het rendement op een vastgestelde referentiewaarde tegen een variabele rente gedurende een vastgestelde looptijd.

Toegezegde bijdrageregeling

Pensioenregeling die geen andere verplichting kent dan het storten van een vooraf overeengekomen premie.

Toegezegd pensioenregeling

Pensioenregeling waarbij de hoogte van het te bereiken pensioen van tevoren wordt gegarandeerd.

Toereikendheidstoets

Actuariële toets in hoeverre het pensioenvermogen voldoende is om de verplichtingen na te komen.

Tracking error

Risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement in percentages kan afwijken van het benchmark-rendement gegeven een betrouwbaarheidsinterval.

Underperformance

Er wordt een slechter resultaat behaald dan de benchmark.

Vastrentende waarden

Beleggingssoort waarvoor in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Voorbeleggen

Vastleggen van huidige rente- of aandelenniveaus voor toekomstige cash flows.

VPV**Voorziening Pensioenverplichtingen**

De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.

Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.

Yieldcurve

Lijn die het verband tussen rente en gemiddelde looptijd van een lening aangeeft.

Z-score

Mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille.

Postbus 40036
7300 AX Apeldoorn
www.pensioenfondshouhandel.nl